

**LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA**

2023 M. GRUODŽIO 1 D.–2023 M. GRUODŽIO 31 D.

**APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS**

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMATINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl pakrančių apsaugos juostų ir apsaugos zonų padidinimo teisėtumo.....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto perdavimo patikėjimo teise</i>	<i>5</i>
<i>Dėl savivaldybių tarybų sprendimų projektų išviešinimo.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl žemės naudojimo, kaip žemės mokesčio tarifo diferencijavimo kriterijaus.....</i>	<i>6</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA	7
<i>Dėl tyčinės nusikalstamos veikos, padarytos iki stojant į vidaus tarnybą, vertinimo skiriant pareigūnų ir karių valstybinę pensiją vidaus tarnybos pareigūnui</i>	<i>7</i>
<i>Dėl bedarbio statuso panaikinimo neįvertinus visų reikšmingų aplinkybių</i>	<i>8</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	9
<i>Dėl „grėsmės valstybės saugumui“ sąvokos aiškinimo, siekiant panaikinti ilgalaikio gyventojų statusą turinčio užsieniečio leidimą nuolat gyventi</i>	<i>9</i>
<i>Dėl užsienietės sulaikymo pagrindo, kai inicijuota užsienietės perdavimo pagal readmisijos sutartį procedūra nevykdoma.....</i>	<i>10</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	11
<i>Dėl mokesčių nuostolių perdavimo kitam vienetų grupės vienetui dienos nustatymo, sprendžiant, ar šių dienų yra tenkinamos mokesčio įstatyme nustatytos tokio perdavimo sąlygos.....</i>	<i>11</i>
14. APLINKOS APSAUGA	11
<i>Dėl iškirsto miško atkūrimo miško žemėje pripažinimo ūkine veikla, kuriai yra būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą ar strateginių pasekmių aplinkai vertinimą.....</i>	<i>12</i>
<i>Dėl pareigos atlikti plano ar programos arba planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo vertinimą sąlygų</i>	<i>12</i>
<i>Dėl savavališko miško kirtimo ir leidimo kirsti mišką išdavimo pagrindo.....</i>	<i>14</i>
19. REGISTRAI	15
<i>Dėl užsienio valstybėje išduoto vairuotojo pažymėjimo nepripažinimo, kai šis išduotas asmeniui, Lietuvos Respublikoje nustatyta tvarka nesusigrąžinusiame teisės vairuoti transporto priemonės po to, kai ji buvo atimta už teisės pažeidimo padarymą jam esant neblaiviam</i>	<i>15</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	17
<i>Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus reikšmės vertinant, ar pareiškėjo vykdoma veikla atitinka paramos skyrimo sąlygas.....</i>	<i>17</i>
<i>Dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros pareigų vertinant, ar pareiškėjas įvykdė reikalavimą žemės ūkio augalų plotuose ariamojoje žemėje iki derliaus nuėmimo užtikrinti, kad žemės ūkio augalai dominuotų</i>	<i>18</i>
<i>Dėl pranešimo apie force majeure aplinkybes sąlygos netaikymo</i>	<i>20</i>
<i>Dėl paramos gavėjo veiksmų susiejimo su konkrečiais rizikos kriterijais dėl galbūt neteisėtų sąlygų gauti paramą, konstatuojant pažeidimą ir taikant finansinę korekciją pagal šiuos kriterijus nustatančią Metodiką</i>	<i>21</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	22
<i>Dėl viešojo administravimo subjekto pareigos išnagrinėti per E. pristatymo sistemą gautą ir kvalifikuotu elektroniniu parašu nepasirašytą asmens skundą.....</i>	<i>22</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	23
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS.....	23
<i>Dėl nepagrįsto skundo laikymo nepaduotu, tinkamai neinformavus pareiškėjo apie skundo trūkumus</i>	<i>23</i>

<i>Dėl ikiteismine tvarka nagrinėjant administracinį ginčą formaliai nebuvusio bylos šalimi asmens teisės apskųsti priimtą sprendimą teismui</i>	24
60. PROCESO ATNAUJINIMAS	24
<i>Dėl proceso atnaujinimo direktyvos išaiškinimą pateikus ESTT</i>	25

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinio valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl pakrančių apsaugos juostų ir apsaugos zonų padidinimo teisėtumo

Apžvelgiamoje byloje pagal Lietuvos Respublikos Seimo nario pareiškimą tirtas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. D1-293 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymas) patvirtinto Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 6, 9.2, 9.3 ir 9.4 punktų teisėtumas.

Pareiškėjas nurodytų nuostatų teisėtumu abejojo tuo aspektu, kad: i) jos neproporcingai riboja ūkinės veiklos laisvę; ii) atsakovui objektyviais duomenimis nepagrindus kvestionuojamo teisinio reguliavimo, pažeidžiamas konstitucinis atsakingo valdymo principas; iii) šiomis nuostatomis pažeidžiamas žemės ūkio veiklą vykdančių subjektų pagrįstas lūkestis dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų dydžių (jų pastovumo) bei galimybės žemės ūkio paskirties žemės sklypus, esančius greta šių teritorijų, naudoti pagal tikslinę paskirtį; iv) nėra nustatytas į paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų ribas patenkančių žemės sklypų savininkų / naudotojų nuostolių, kylančių dėl šiose teritorijose ribojamos teisės verstis žemės ūkio veikla, kompensavimo mechanizmas; v) priimant šias nuostatas buvo pažeistos teisėkūros procedūros, konkrečiai – konsultavimosi su visuomene procedūra.

Dėl atsakovo pareigos tinkamai pagrįsti nustatomą teisinį reguliavimą ir ūkinės veiklos laisvės ribojimo proporcingumo LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjo nurodomi ūkinės veiklos ribojimai kyla iš įstatymų ir jais siekiama konstituciškai pagrįstų, visų pirma – aplinkosauginių, tikslų, kurie patenka į viešojo intereso sritį ir konstituciškai pateisina įsiterpimą į ūkinės veiklos laisvę. Be to, nustatant pakrančių apsaugos juostas bei zonas kompleksiskai siekiama ne tik apsaugoti vandens telkinius, kad į juos nepatektų pavojingų medžiagų, bet ir kitų įstatyme įtvirtintų visuotinai svarbių tikslų, tarp jų – apsaugoti vandens telkinių krantus nuo erozijos, užtikrinti vandens telkinių pakrančių ekosistemų stabilumą, išsaugoti migracinių koridorių funkciją, saugoti vandens telkinių pakrančių gamtinį kraštovaizdį ir jo estetines vertybes, sudaryti palankias sąlygas rekreacijai, taip pat užtikrinti visuomenės teisę naudotis vandens telkiniais ir eiti jų pakrantėmis.

Išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, kad teisėkūros proceso metu ir nagrinėjant bylą teisme atsakovas plačiai išdėstė prašomo ištirti teisinio reguliavimo pagrindimą bei atskirai pateikė argumentus dėl konkretaus (diferencijuoto) dydžio pakrantės apsaugos juostų nustatymo prie skirtingų paviršinių vandens telkinių, taip pat dėl pareiškėjo nurodytos išimties, kai apsaugos zonos dydis prilyginamas apsaugos juostos dydžiui, atsisakymo. Grįsdamas kvestionuojamą teisinį reguliavimą, atsakovas rėmėsi objektyviais specialiomis žiniomis ir specialia (profesine) kompetencija pagrįstais duomenimis. Atkreiptas dėmesys, kad pakrančių apsaugos juostos buvo ne tik padidintos, tačiau prie atitinkamų paviršinių vandens telkinių jos sumažėjo, o naujos redakcijos Apraše pakrančių apsaugos juostų ir zonų nustatymą susiejus su vandens telkinių įregistravimu Upių, ežerų ir tvenkinių kadastrė (toliau – UETK), prie dalies jų (neįregistruotų UETK) šios teritorijos apskritai nebuvo nustatomos.

Taigi, LVAT nenustatė pagrindo spręsti, jog kvestionuojamos Aprašo nuostatos prašoma ištirti apimtimi akivaizdžiai pažeistų pareiškėjo nurodytas imperatyvias aukštesnės galios teisės aktų nuostatas ir (ar) užkirstų galimybę įgyvendinti siekiamus tikslus, būtų akivaizdžiai neproporcingos ar prieštarautų tautos gerovei, Lietuvos visuomenės ir valstybės interesams, paneigtų Konstitucijoje ir įstatymuose įtvirtintas, jų ginamas ir saugomas vertybes.

Dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pabrėžė, kad jis riboja ne teisės aktų leidėjo konstitucinius įgaliojimus pakeisti tam tikrą teisinį reguliavimą apskritai, bet pasirinkimą (būdus), kada ir kaip tai bus daroma, todėl ūkininkams negalėjo susiformuoti pagrįsti lūkesčiai dėl pakrantės apsaugos juostų ir zonų konkrečių dydžių, jog jie niekada nebus keičiami. Šiuo atveju atsakovas išsamiai motyvavo, kodėl nurodytus dydžius buvo būtina keisti, ir pagrindė Apraše įtvirtintus jų dydžius, be to, buvo įtvirtintos tam tikros pereinamojo laikotarpio nuostatos ir atidėtas Aprašo įsigaliojimas nuo oficialaus jo paskelbimo, o žemės ūkio paskirties sklypuose, patenkančiuose į pakrantės apsaugos juostas ir zonas, žemės ūkio veikla nėra visiškai draudžiama, tik ribojama, todėl į minėtas teritorijas patenkantys sklypai gali būti naudojami pagal jų paskirtį. Atsižvelgiant į tai, LVAT vertinimu, teisėtų lūkesčių apsaugos principas nebuvo pažeistas.

Nors pareiškėjas byloje papildomai kėlė klausimą dėl teisėkūros procedūrų pažeidimo, LVAT nenustatė pagrindo spręsti, kad priimant kvestionuojamas Aprašo nuostatas buvo padarytas pažeidimas, turėjęs esminės įtakos objektyviam visų aplinkybių įvertinimui ir priimto teisinio reguliavimo pagrįstumui. Šiomis aplinkybėmis LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad kvestionuojamos Aprašo nuostatos prašoma ištirti apimtimi neprieštarauja konstituciniams teisėtų lūkesčių ir atsakingo valdymo principams, Konstitucijoje įtvirtintai ūkinės veiklos laisvei ir kitoms pareiškėjo nurodytoms aukštesnės galios teisės aktų nuostatoms. Tuo tarpu bylos dalį dėl Apraše nenustatyto kompensavimo mechanizmo LVAT nutraukė, kadangi toks mechanizmas įtvirtintas kituose teisės aktuose, o pareiškėjas nenurodė jokių teisinių argumentų, kad atitinkamas teisinis reguliavimas dėl kompensacijų (ir konkrečiai koks) privalo būti įtvirtintas būtent Apraše, juo labiau pareiškėjo prašytose ištirti Aprašo nuostatose.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. gruodžio 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eI-12-556/2023
Teismo proceso Nr. 3-66-3-00037-2023-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 14.4.4; 53.1

[Prieiga internete](#)

4.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto perdavimo patikėjimo teise

Apžvelgiamoje byloje buvo tiriama, ar Jonavos rajono savivaldybės tarybos 2019 m. lapkričio 21 d. sprendimo Nr. 1TS-240 1 punktu patvirtinto Jonavos rajono savivaldybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 6 punktas atitinka aukštesnės galios teisės aktus.

Pirmosios instancijos teismas skundžiamu sprendimu pripažino, kad Aprašo 6 punktas prieštarauja Vyriausybės atstovo nurodytam teisiniam reguliavimui. Atsakovas apeliaciniame skunde su pirmosios instancijos teismo sprendimu nesutiko.

Aprašo 6 punkte įtvirtinta, jog savivaldybės vykdomoji institucija priima sprendimus (leidžia įsakymus) dėl savivaldybės turto perdavimo patikėjimo teise, kai Aprašo 4.1 [savivaldybės administracija], 4.2 [kitos savivaldybės biudžetinės įstaigos, kurioms vadovaujantis Įstatymu ir Aprašu, savivaldybės turtą valdyti patikėjimo teise perduoda savivaldybės institucijos] papunkčiuose nurodytiems subjektams perduodamas turtas, kurio vieneto likutinė vertė, neatsižvelgiant į buhalterinėje apskaitoje pripažintą nuvertėjimą, yra mažesnė nei 15 tūkst. eurų. Taigi Taryba Aprašo 6 punkte iš esmės nustatė savivaldybės vykdomosios institucijos teisę priimti sprendimus dėl mažesnės nei 15 tūkst. eurų vertės savivaldybės turto perdavimo patikėjimo teise atitinkamiems subjektams.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, kad Įstatymų leidėjas Vietos savivaldos Įstatyme *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nustatė subjektą, turintį teisę priimti sprendimus dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto – savivaldybės tarybą, taip pat imperatyviai nurodė, kad ši teisė negali būti perleista jokiems kitiems savivaldybės subjektams (Vietos savivaldos Įstatymo 16 str. 2 d. 26 p., 16 str. 6 d., 3 str. 9 d.).

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo Įstatymo (toliau – Įstatymas) 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad savivaldybėms nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, vadovaudamasi Įstatymais, įgyvendina savivaldybių tarybos. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančias turtas patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti juo perduodamas savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad Vietos savivaldos Įstatymo 48 straipsnio 2 dalis, kaip ir Įstatymo 12 straipsnio 1 dalis, įtvirtina savivaldybės tarybos teisę, vadovaujantis Įstatymais, įgyvendinti savivaldybėms nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas. Tai iš esmės dera su Vietos savivaldos Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 26 punkto reglamentavimu, pagal kurį išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra sprendimų dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto priėmimas. Nei Vietos savivaldos Įstatymas, nei Įstatymas nenustato kito subjekto, galinčio įgyvendinti savivaldybėms nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas. Taip pat šiuose Įstatymuose nėra nustatyti savivaldybės tarybos įgaliojimai teisę dėl sprendimų, susijusių su disponavimu savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto, įskaitant ir turto perdavimą patikėjimo teise, priėmimo perduoti savivaldybės taryboms atskaitingiems vykdomiesiems organams.

Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas teisingai konstatavo, kad sprendimas dėl turto perdavimo patikėjimo teise yra turto savininko teisių ir funkcijų įgyvendinimas. Todėl jis betarpiškai susijęs su sprendimų dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto priėmimu. Sistemaiškai aiškinant Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 26 punktą ir 6 dalį, 48 straipsnio 1 dalį, Įstatymo 12 straipsnio 1 dalį, padaryta išvada, kad savivaldybėms nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, vadovaudamosi įstatymais, įgyvendina tik savivaldybių tarybos, o tai reiškia, kad pagal įstatyminių reglamentavimą tik savivaldybių tarybos gali būti savivaldybėms nuosavybės teise priklausančio turto patikėtojai, perduodantys turtą patikėjimo teise. Todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad Įstatyme ir Vietos savivaldos įstatyme įtvirtinta išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija priimti sprendimus dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto ir įgyvendinti tokio turto savininko funkcijas apima visą (bet kokį) savivaldybei nuosavybės teise priklausančią turtą.

Be to, Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 26 punktas ir Įstatymo 12 straipsnio 1 dalis lemia, kad savivaldybės tarybos kompetencija yra apribota tik savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos taisyklių, realizuojančių įstatymo normas ir detalizuojančių, kaip savivaldybės taryba perduoda savivaldybei nuosavybės teise priklausančią turtą patikėjimo teise, kokiomis sąlygomis savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto patikėtinis turi teisę valdyti, naudoti patikėjimo teise perduotą turtą ir juo disponuoti, nustatymu.

Išplėstinės teisėjų kolegijos požiūriu, priešingai, nei teigė atsakovas, Įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje minima savivaldybių turto patikėjimo teisės subjektų teisė priimti sprendimus, susijusius su savivaldybių turto disponavimu, negali būti aiškinama kaip savivaldybių turto patikėjimo teisės subjektams suponuojanti įgaliojimus priimti sprendimus dėl savivaldybių turto perdavimo patikėjimo teise.

Pažymėta, kad patikėjimo teisės subjektai neturi absoliučios disponavimo jiems perduotu turto teisės, kokią turi turto savininkas. Patikėjimo teisės subjektų disponavimo patikėtu savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turto teise yra sąlyginio pobūdžio, t. y. tokia, kokia yra apibrėžta teisiniame reguliavime. Todėl savivaldybių turto patikėjimo teisės subjektų teisė disponuoti turto negali būti aiškinama nuosavybės teisės turinio prasme, kaip apimanti tokias pat teises, kaip ir savininko teisė disponuoti turto.

Galiausiai savivaldybės vykdomosios institucijos teisė priimti sprendimą dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto perdavimo patikėjimo teise turėtų būti *expressis verbis* nustatyta įstatyme, o ne išvedama iš kitų teisių ar numanoma. Jeigu įstatymų leidėjas būtų turėjęs tokį tikslą, jis būtų nustatęs aiškų ir vienareikšmišką teisinį reguliavimą, įgalinantį savivaldybės vykdomąją instituciją priimti sprendimą dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto perdavimo patikėjimo teise.

Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas pagrįstai pripažino, kad Aprašo 6 punktas prieštarauja Įstatymo 12 straipsnio 1 daliai, Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punktui, 16 straipsnio 2 dalies 26 punktui ir 6 daliai, 48 straipsnio 2 daliai ir VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintam nepiktnaudžiavimo principui.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. gruodžio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-863-662/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00465-2022-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.2; 24

[Prieiga internete](#)

Dėl savivaldybių tarybų sprendimų projektų išviešinimo

Dėl žemės naudojimo, kaip žemės mokesčio tarifo diferencijavimo kriterijaus

Byloje pagal Vyriausybės atstovo pareiškimą vertintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. birželio 23 d. sprendimas Nr. 1-1043 „Dėl žemės mokesčio tarifų 2022 metams nustatymo“ (toliau – Sprendimas¹) pagal jo priėmimo tvarką, taip pat Sprendimo 1.2–1.4 papunkčių teisėtumas.

Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad Sprendimo 1.2–1.4 papunkčiai prieštaravo Žemės mokesčio įstatymo 6 straipsnio 3 daliai, kitą Vyriausybės atstovo pareiškimo dalį atmetė.

¹ Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 6 straipsnio 2 dalį, jeigu savivaldybės taryba per šioje dalyje nurodytus terminus nenustato naujų konkrečių mokesčio tarifų, kitą mokesstinį laikotarpį galioja paskutiniai nustatyti konkretūs mokesčio tarifai. Vilniaus miesto savivaldybės taryba 2021 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. 1-1042 nustatyti nekilnojamojo turto mokesčio tarifai galioja 2023 bei 2024 metų mokesčiniams laikotarpiams.

Apeliaciniais skundais į LVAT kreipėsi tiek pareiškėjas, tiek atsakovas.

LVAT pažymėjo, jog nėra pagrindo konstatuoti įstatymų leidėjo imperatyvų reikalavimą, kad nuolat neposėdžiaujančių visų 60 savivaldybių tarybų sprendimų pirminių projektų negalutinio svarstymo ir pasiūlymų dėl jų papildymo ar pakeitimo tarybos komitetuose rezultatai atsispindėtų ne tik savivaldybių interneto svetainėse ar vietinėje spaudoje pagal jų reglamentus viešai skelbiamuose tarybų komitetų pasiūlymų sąrašuose (lentelėse), bet ir pagal šiuos pasiūlymus skubiai parengtuose pakitusiuose tarybų sprendimų projektuose, kurie būtų skelbiami Teisėkūros pagrindų įstatyme numatytoje Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės akto informacinės sistemoje ir tuo prilygtų pagal Konstituciją nepertraukiamai veikiančio bei išskirtinį organizacinį teisinį aptarnavimą turinčio Lietuvos Respublikos Seimo svarstomo įstatymo projekto pakitusių projektų tradiciniam pavišimui minėtoje sistemoje. Nagrinėtu atveju savivaldybės interneto tinklapyje skelbiama Tarybos komitetų posėdžių informacija ir tuo bei kitomis papildomomis priemonėmis (tarybos posėdžių transliacijomis) buvo užtikrinamas Sprendimo projekto papildymų, kuriems pritarta komitetuose, pavišimas. Jis sudarė prielaidas suinteresuotiems asmenims numanyti atitinkamą Tarybos posėdyje vykšančio Sprendimo projekto svarstymo pagal komitetuose pasiūlytus papildymus ar pakeitimus raidą. Tuo nebuvo iškreipti ar paneigti Teisėkūros pagrindų įstatyme ir Vietos savivaldos įstatyme įtvirtinti teisėkūros atvirumo ir skaidrumo principai bei jų suponuojami reikalavimai savivaldybės tarybos sprendimo projekto ir lydymųjų dokumentų viešinimui.

Vertindamas, ar Sprendimo 1.2–1.4 papunkčiuose Taryba tinkamai vykdė Konstitucinio Teismo doktrinoje nurodytą savivaldybės pareigą laikytis į savivaldybės biudžetą įskaitomo mokesčio tarifų intervalo sukonkretinimo ribų, t. y. atsižvelgė į įstatyme nustatytus mokesčio tarifų intervalo diferencijavimo kriterijus, LVAT pažymėjo, jog Žemės mokesčio įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 3 punkte įtvirtintas žemės sklypo naudojimo, nenaudojimo kriterijus, jį aiškinant įstatymų leidėjo ketinimų ir tikslų bei į savivaldybės biudžetą įskaitomo (tiesioginio) žemės mokesčio specifikos kontekste, sudarė teises prielaidas savivaldybėms atitinkamai diferencijuoti nenaudojamų ir naudojamų žemės sklypų apmokestinimą atitinkamu (didesniu ir mažesniu) tarifu kaip socialinės inžinerijos priemone, kuria siekiama, kad nebūtų ar kuo mažiau arba kuo trumpiau būtų nenaudojamų žemės sklypų ir teisės aktų nustatytų reikalavimų neatitinkančių naudojamų žemės sklypų. Tai sudaro teises prielaidas savivaldybėms jų nuožiūra pagal objektyvius požymius sukonkretintai diferencijuoti naudojamus žemės sklypus, išskiriamus pagal jų naudojimą nesilaikant teisės aktuose nustatytų reikalavimų, nagrinėtu atveju pagal tai, ar naudojamuose žemės sklypuose įrengiama daugiau automobilių stovėjimo vietų, nei leidžiama, ir ribojamas naudojimas jomis, neužtikrinamas darnus pėsčiųjų judumas ir nesilaikant nustatytų reikalavimų įrengiama išorinė reklama. Toks patikslintas, sukonkretintas naudojamų žemės sklypų apmokestinimo žemės mokesčiu diferencijavimo kriterijus šiuo atveju neiškreipė ir nepaneigė Žemės mokesčio įstatymo viršenybės principo.

LVAT atmetė Vyriausybės atstovo apeliacinį skundą ir tenkino Tarybos apeliacinį skundą – pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, atmesdamas Vyriausybės atstovo pareiškimą visa apimtimi.

2023 m. gruodžio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1375-1188/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01594-2022-8

Procesinio sprendimo kategorija 4.2

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.5. Valstybinės pensijos

7.5.3. Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos

Dėl tyčinės nusikalstamos veikos, padarytos iki stojant į vidaus tarnybą, vertinimo skiriant pareigūnų ir karių valstybinę pensiją vidaus tarnybos pareigūnui

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas prašė teismo panaikinti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Utenos skyriaus (toliau – Skyrius) sprendimą „Dėl atsisakymo Č. B. skirti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją“ (toliau – Sprendimas), taip pat panaikinti ikiteismine tvarka ginčą nagrinėjusios institucijos sprendimą bei įpareigoti Skyrių paskirti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją.

Byloje skundžiamu Sprendimu atsisakyta skirti pareiškėjui valstybinę pensiją, įvertinus aplinkybę, kad pareiškėjas buvo teistas už tyčinio nusikaltimo padarymą. Pareiškėjas argumentavo, kad nusikalstama veika, už

kurią jis buvo nuteistas vėliau (1994 m. birželio 21 d.), padaryta iki jo darbo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente prie Vidaus reikalų ministerijos pradžios 1994 m. balandžio 14 d.

LVAT pažymėjo, kad panašios situacijos vertinimą LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pateikė 2023 m. gegužės 17 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eA-627-624/2023. Teisėjų kolegija konstatavo, jog šioje byloje padaryta išvada, kad Konstitucijoje įtvirtintos asmens teisės lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą (šiuo atveju vidaus tarnybą), be kita ko, apimančios į tokią tarnybą jau įstojusio asmens teisę būti vertinamam vienodai su kitais į vidaus tarnybą įstojusiais asmenimis, kurių teisinė padėtis yra vienoda, požiūriu asmens nuteisimo už tyčinės nusikalstamos veikos padarymą faktas svarbus tiek, kiek tokia tyčinė nusikalstama veika yra padaryta vidaus tarnybos laikotarpiu, yra aktuali ir sprendžiant dėl vidaus tarnybą baigusio asmens teisės į valstybinę pensiją įgijimo.

Byloje susiklosčius aplinkybėms, kad pareiškėjas į vidaus tarnybą stojo iki nuteisimo fakto, atsiradusio dėl iki 1994 m. balandžio 14 d. padarytos tyčinės nusikalstamos veikos, buvo į šią tarnybą priimtas, joje pareigas ėjo 1994 m. balandžio 14 d.–2020 m. lapkričio 24 d. laikotarpiu ir iš šios tarnybos buvo atleistas sukakus statuto 73 straipsnyje nustatytam amžiui (t. y. ne dėl kokių nors tarnybai keliamų reikalavimų pažeidimo, šiukštaus Konstitucijos ir įstatymų pažeidimo, priesaikos sulaužymo, piktnaudžiavimo tarnyba ir / ar pareigūno vardo pažeminimo), darytina išvada, kad Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies prasme konstitucinius proporcingumo ir lygiateisiškumo principus atitiktų toks Vidaus tarnybos statuto ir Pensijų įstatymo nuostatų aiškinimas, pagal kurį iki tarnybos įvykę pareiškėjo biografijos faktai būtų siejami su jo priėmimo į tarnybą pagrindais, o sąlygos pareiškėjui įgyti teisę į valstybinę pensiją – tik su jo veikla vidaus tarnybos laikotarpiu. Taigi pareiškėjas turi konstitucinę teisę būti vienodai vertinamas kartu su kitais į vidaus tarnybą įstojusiais ir ją dėl sukakusio amžiaus baigusiais pareigūnais, bei teisę reikalauti, kad valstybė vykdytų įstatymu prisiimtą įsipareigojimą tokiems asmenims mokėti nustatyto dydžio valstybinę pensiją.

LVAT panaikino pareiškėjui nepalankų pirmosios instancijos teismo sprendimą ir pareiškėjo skundą tenkino iš dalies, panaikindamas skundžiamus sprendimus ir įpareigodamas Skyrių pareiškėjo prašymą dėl valstybinės pensijos skyrimo nagrinėti iš naujo.

2023 m. gruodžio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-248-502/2023

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00276-2021-7

Procesinio sprendimo kategorija 7.5.3

[Prieiga internete](#)

7.5. Kiti socialinės apsaugos klausimai

Dėl bedarbio statuso panaikinimo neįvertinus visų reikšmingų aplinkybių

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Užimtumo tarnybos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Pasvalio skyriaus sprendimo, kuriuo panaikintas bedarbio statusas, pareiškėjai be svarbių priežasčių atsisakius siūlomo tinkamo darbo (toliau – Sprendimas).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjai buvo suteiktas bedarbio statusas, sudarytame Individualaus užimtumo veiklos plane ji patvirtino, jog jos tikslas yra įsidarbinti pardavėja. UAB „Inglina“ (toliau – Bendrovė) pateikė darbo vietos skelbimą ir nurodė reikalavimus. Pareiškėjai pateiktas pasiūlymas įsidarbinti šioje pareigybėje, tačiau pareiškėjos grąžintame pasiūlyme įsidarbinti nurodyta, jog pareiškėja „atsisako darbo, kadangi neskiepyta, darbo rinkoje dalyvauti negali“. Skundžiamu Sprendimu pareiškėjai panaikintas bedarbio statusas, remiantis Užimtumo įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 5 punktu.

LVAT akcentavo, kad siūlomo darbo atsisakymo priežastis – neskiepyta, nepatenka į Užimtumo įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje įvardintų svarbių priežasčių sąrašą. Tačiau, teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai laikė, kad pareiškėja siūlomo jai tinkamo darbo atsisakė be svarbių priežasčių.

LVAT pažymėjo, kad šiuo atveju, atsižvelgus į nagrinėjamoje byloje nustatytas faktines aplinkybes, formalus Užimtumo įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 5 punkto taikymas, neįvertinus susiklosčiusios pareiškėjos individualios situacijos, prieštarautų teisingumo principui. Iš nurodyto laisvos darbo vietos aprašymo matėsi, jog darbdavys nebuvo nustatęs reikalavimo būsimam darbuotojui būti pasiskiepijusiam nuo Covid-19 ligos. Pasiūlyme įsidarbinti buvus prieštaringam įrašui apie pareiškėjos atsisakymą pasiūlyto darbo, priežastimi nurodant neatitikimą reikalavimui dėl Covid-19 vakcinos, teisėjų kolegijai leido daryti išvadą, jog atsakovas, kaip viešojo administravimo subjektas, siekdamas išsiaiškinti šias prieštaringas aplinkybes, turėjo pareigą kreiptis į

pareiškėja ir Bendrovės atstovą, kad šie pateiktų rašytinius paaiškinimus dėl susiklosčiusios situacijos, ir tik tada atitinkamai priimti sprendimą dėl bedarbio statuso panaikinimo / nepanaikinimo. Nustatęs aplinkybes, jog pareiškėja neatsisakė pasiūlyto darbo, tačiau neatitiko reikalavimo būti pasiskiepijusi, apie kurį pareiškėja sužinojo tik susitikimo su Bedrovės atstovu metu, atsakovas turėjo įvertinti, kad šiuo atveju pareiškėja objektyviai neturėjo galimybės įvykdyti pareigos priimti tinkamą darbo pasiūlymą, nes pareiškėja nebuvo tinkamas darbuotojas Bendrovei, kadangi nebuvo pasiskiepijusi nuo Covid-19 ligos.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė pareiškėjai palankų sprendimą – atsakovo skundą atmetė visiškai.

2023 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-718-502/2023

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00744-2021-7

Procesinio sprendimo kategorija 7.9

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.2. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė nuolat gyventi Lietuvoje

Dėl „grėsmės valstybės saugumui“ sąvokos aiškinimo, siekiant panaikinti ilgalaikio gyventojų statusą turinčio užsieniečio leidimą nuolat gyventi

Apžvelgiamoje byloje iš esmės buvo keliamas klausimas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo pareiškėjai panaikintas leidimas nuolat gyventi Lietuvoje motyvuojant tuo, kad jos gyvenimas Lietuvoje kelia grėsmę valstybės saugumui, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas Sprendimą panaikino, konstatavęs, kad Sprendime nurodyti motyvai ir byloje nustatytos aplinkybės nėra pakankamos vienareikšmiškai konstatuoti pareiškėjos grėsmę valstybės saugumui, todėl Sprendimas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų, įpareigojančių viešojo administravimo subjektą individualų administracinį aktą pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais), o taikomas poveikio priemonės motyvuoti. Atsakovas ir trečiasis suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas (toliau – VSD) su pirmosios instancijos teismo sprendimu nesutiko ir pateikė apeliacinius skundus.

LVAT pastebėjo, kad ginčijamu Sprendimu panaikintas leidimas nuolat gyventi Lietuvoje pareiškėjai išduotas UTPĮ 53 straipsnio 1 dalie 8 punkte numatytu pagrindu, t. y. kaip trečiosios šalies pilietei, Lietuvoje įgijusiai ilgalaikio gyventojų statusą, todėl UTPĮ nuostatos, susijusios su ilgalaikio gyventojų statuso panaikinimu, turi būti aiškinamos ir taikomos, atsižvelgiant į atitinkamas Direktyvos 2003/109/EB² nuostatas.

LVAT vertinimu, nors pagrindo, numatyto UTPĮ 54 straipsnio 1 dalies 2 punkte, apibrėžtis („<...> užsieniečio gyvenimas Lietuvoje kelia grėsmę valstybės saugumui; <...>“), yra identiška ar panaši į kitų UTPĮ numatytų pagrindų, susijusių su užsieniečių UTPĮ numatyto statuso (ar leidimo) įgijimu / išlaikymu, apibrėžtis, toks pagrindas turi būti aiškinamas atsižvelgiant į Direktyvos 2003/109/EB nuostatas bei jų aiškinimą ESTT praktikoje. Tai suponuoja pareigą institucijai, sprendžiančiai dėl leidimo nuolat gyventi ilgalaikio gyventojų statusą įgijusiam užsieniečiui panaikinimo pagrindu, numatyto UTPĮ 54 straipsnio 1 dalies 2 punkte, nustatyti, kad: 1) užsienietis kelia realią ir pakankamai rimtą grėsmę valstybės saugumui. Šiuo aspektu pažymėta, kad apibrėžtis „reali ir pakankamai rimta grėsmė valstybės saugumui“, skirtingai nuo „grėsmės valstybės saugumui“, t. y. mažiau apibrėžto tiek pagal lygį, tiek pagal pasekmes situacijos / konteksto apibūdinimu, susijusi su situacijos, kurioje konkretus veiksmas arba įvykis kelia tiesioginę ir rimtą grėsmę valstybės saugumui, apibūdinimu; 2) ar tokie veiksniai, kaip užsieniečio gyvenimo šalies teritorijoje trukmė, jo amžius, pasekmės jam ir jo šeimos nariams, ryšiai su Lietuva ir ryšiai su kilmės šalimi buvimas / nebuvimas, nedaro sprendimo, kuris yra pagrindas priimti sprendimą dėl užsieniečio grąžinimo į užsienio valstybę ar išsiųsti jį iš šalies, neproporcingu konkrečioje situacijoje.

² 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso.

Nagrinėtoje byloje pripažinta, kad Sprendime tiek aplinkybių, būtinų nustatyti ir įvertinti sprendžiant dėl leidimo nuolat gyventi ilgalaikio gyventojų statusą įgijusiam užsieniečiui panaikinimo pagrindu, numatytu UTPJ 54 straipsnio 1 dalies 2 punkte, viseto nustatymo, tiek motyvavimo prasme, atsižvelgiant į sprendžiamo klausimo pobūdį ir galimas pasekmes tiek pareiškėjai, tiek jos šeimos nariams, buvo itin formalus, pagrįstas tik VSD rašte nurodytais duomenimis ir išvada, iš esmės netgi nebandant šių duomenų vertinti pagal apimtį, svarbą ir reikšmę tiek sprendžiamo klausimo, tiek kitų prieinamų duomenų kontekste.

Atsakovo ir trečiojo suinteresuotojo asmens apeliaciniai skundai atmesti, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2023 m. gruodžio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2395-624/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-06652-2023-9

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.2

[Prieiga internete](#)

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl užsienietės sulaikymo pagrindo, kai inicijuota užsienietės perdavimo pagal readmisijos sutartį procedūra nevykdoma

Nagrinėtoje byloje iš esmės buvo keliamas klausimas dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) Užsieniečių registracijos centro (toliau – Centras) teikimo taikyti užsienietei alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinimą VSAT ar kitoje tam pritaikytoje vietoje, nustatant teisę judėti tik apgyvendinimo vietai priklausančioje teritorijoje.

Vadovaudamasis UTPJ 113 straipsnio 4 dalies 2 ir 4 punktais, 5 dalies 2–4, 12 punktais, 140¹⁹ straipsnio 1 dalies 3 punktu, pirmosios instancijos teismas sprendė, kad Centro prašoma paskirti alternatyvi sulaikymui priemonė, apribojanti užsienietei judėjimo laisvę, yra proporcinga ir būtina, siekiant užtikrinti prieglobsčio prašymo išnagrinėjimą, kadangi yra didelė tikimybė, jog šis tikslas nebūtų pasiektas užsienietei paskyrus alternatyvią sulaikymui priemonę, netaikant judėjimo laisvės apribojimų. Užsienietė pateikė apeliacinį skundą, kuriame nurodė nesutinkanti su teismo pritaikyta alternatyvia sulaikymui priemone, nes nėra nė vienos iš UTPJ 113 straipsnio 4 dalies 2 punkte įtvirtintų kumuliatyvių sąlygų, o UTPJ tikslams pasiekti nėra būtina taikyti alternatyvią sulaikymui priemonę, varžančią judėjimo laisvę, kuri faktiškai prilygsta sulaikymui.

LVAT pastebėjo, kad Lietuvos kompetentingos institucijos iniciavo užsienietės perdavimo Latvijos Respublikos kompetentingoms institucijoms pagal readmisijos sutartį procedūrą, tačiau tuomet užsienietė Lietuvoje pateikė prieglobsčio prašymą. Atitinkamai Lietuvos kompetentingos institucijos informavo Latvijos Respublikos kompetentingą įstaigą, kad užsienietės perdavimas neįvyks. Buvo priimtas sprendimas užsienietės prieglobsčio prašymą nagrinėti iš esmės skubos tvarka, tačiau administracinės bylos nagrinėjimo metu jis dar nebuvo išnagrinėtas.

UTPJ 113 straipsnio 4 dalies 4 punktas nustato, kad prieglobsčio prašytojas gali būti sulaikytas pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013³ 28 straipsnį. LVAT vertino, kad pirmosios instancijos teismas skundžiamą sprendimą, be kita ko, grįsdamas minėta UTPJ 113 straipsnio norma, tokio savo sprendimo nemotyavo, t. y. nenurodė, dėl kokių susiklosčiusių faktinių aplinkybių egzistuoja šis užsienietės, kaip prieglobsčio prašytojos, sulaikymo pagrindas. Nagrinėtu atveju nenustačius, jog užsienietei taikoma Reglamento (ES) Nr. 604/2013 28 straipsnyje nustatyta perdavimo procedūra (tokių duomenų byloje nebuvo), šis užsienietės sulaikymo pagrindas pripažintas nepagrįstu. Atsižvelgusi į tai, teisėjų kolegija konstatavo, kad nagrinėtos bylos aplinkybėmis (pateiktas asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas, nebuvo duomenų, jog užsienietė nebendradarbiauja su VSAT ar Migracijos departamento pareigūnais, nebuvo duomenų apie užsienietės daromus pažeidimus, kitas jos padėtį sunkinančias aplinkybes, nebuvo duomenų apie jos keliamą grėsmę viešajai tvarkai) užsienietės judėjimo laisvės ribojimas nebuvo proporcinga ir tinkama priemonė, kurios taikymas būtų būtinas UTPJ numatytiems tikslams užtikrinti – tam užtenka ir mažiau užsienietės judėjimo laisvę varžančios

³ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai.

priemonės taikymo, t. y. alternatyvios sulaikymui priemonės, nustatytos UTPĮ 140¹⁹ straipsnio 1 dalies 2 punkte (apgyvendinimas VSAT ar kitoje tam pritaikytoje vietoje netaikant judėjimo laisvės apribojimų).

Apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, Centro teikimas patenkintas iš dalies.

2023 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2645-821/2023

Teismo proceso Nr. 4-49-3-00029-2023-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.14. Pelno mokestis

12.14.3. Kiti su pelno mokesčiu susiję klausimai

Dėl mokestinių nuostolių perdavimo kitam vienetų grupės vienetai dienos nustatymo, sprendžiant, ar šią dieną yra tenkinamos mokesčio įstatyme nustatytos tokio perdavimo sąlygos

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas dėl pelno mokesčio permokos, susidariusios pareiškėjui perėmus kitos grupės įmonės mokestinius nuostolius, grąžinimo. Tokį sprendimą šis viešojo administravimo subjektas priėmė vertindamas, jog pareiškėjas neatitiko reikalavimų, kurie keliami grupės vienetai, kad jis galėtų pasinaudoti teise perimti nuostolius.

Mokestinių nuostolių perdavimą tarp vienetų grupės vienetų reglamentuoja Pelno mokesčio įstatymo 56¹ straipsnis, kurio 1 dalis nustato, kad vienetas šiame straipsnyje nustatyta tvarka gali perduoti už mokestinį laikotarpį apskaičiuotus mokestinius nuostolius (ar jų dalį) kitam vienetų grupės vienetai, kuris jam perduotais nuostoliais turi teisę sumažinti apmokestinamojo pelno sumą, apskaičiuotą už tą mokestinį laikotarpį, už kurį buvo apskaičiuoti jam kito vieneto perduodami nuostoliai (ar jų dalis), jeigu: 1) vienetų grupėje patronuojantis vienetas mokestinių nuostolių perdavimo dieną tiesiogiai arba netiesiogiai valdo ne mažiau kaip 2/3 kiekvieno mokestinių nuostolių perdavime dalyvaujančio dukterinio vieneto akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį, ir 2) mokestiniai nuostoliai perduodami tarp vienetų grupės vienetų, kurie toje grupėje be pertraukų yra ne trumpiau kaip dvejus metus skaičiuojant iki mokestinių nuostolių perdavimo dienos, arba 3) mokestinius nuostolius perduoda ar perima vienetų grupės vienetas (vienetai), kuris (kurie) toje grupėje yra nuo jo (jų) įregistravimo dienos ir bus vienetų grupėje be pertraukų ne trumpiau kaip dvejus metus skaičiuojant nuo jo (jų) įregistravimo dienos.

Kaip akcentavo LVAT teisėjų kolegija, ginčo šalys nesutarė dėl to, kokia data yra laikytina mokestinių nuostolių perdavimo diena, kadangi Pelno mokesčio įstatymo 56¹ straipsnio 1 dalis būtent su šia data (diena) sieja vienetų grupės vieneto atitikimą šioje teisės normoje nustatytiems reikalavimams. Mokesčių administratorius laikėsi pozicijos, kad mokestinių nuostolių perdavimo diena laikytina ginčo laikotarpio, kurio apmokestinamąjį pelną pareiškėjas sumažino iš grupės įmonės perimtais mokestiniais nuostoliais, pabaigos diena, t. y. 2018 m. gruodžio 31 d., o pareiškėjas teigia, kad ši diena – 2021 m. balandžio 29 d., t. y. mokestinių nuostolių perkėlimo sutarties sudarymo diena.

Įvertinusi mokesčių įstatymų nuostatas, LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, jog nagrinėtu atveju mokestinių nuostolių perdavimo diena yra suprantama kaip diena, kai įmonės susitarė, jog yra perduodami mokestiniai nuostoliai (ginčo atveju – sudarius sutartį dėl ginčo mokestinių nuostolių perdavimo–perėmimo).

LVAT mokesčių administratoriaus apeliacinį skundą atmetė.

2023 m. gruodžio 13 d. nutartis Administracinėje byloje Nr. eA-551-575/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03896-2021-4

Procesinio sprendimo kategorija 12.14.3

[Prieiga internete](#)

14. Aplinkos apsauga

14.2. Poveikio ir pasekmių aplinkai vertinimas

14.2.3. Kiti su poveikio ir pasekmių aplinkai vertinimu susiję klausimai

Dėl iškirto miško atkūrimo miško žemėje pripažinimo ūkine veikla, kuriai yra būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą ar strateginių pasekmių aplinkai vertinimą

Dėl pareigos atlikti plano ar programos arba planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo vertinimą sąlygų

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2021 m. įsakymo (toliau – Įsakymas), kuriuo buvo patvirtintas Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomo Ignalinos regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projektas (toliau – Projektas). Įsakymo pagrįstumą ir teisėtumą pareiškėjas (suinteresuota visuomenė) kvestionavo iš esmės tiek, kiek Projektas buvo patvirtintas: (1) neatlikus atrankos dėl juo (Projektu) planuojamos ūkinės veiklos – miškų įveisimo ir kirtimo – poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) ir (ar) šio dokumento strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – SPAV); (2) neįvertinus galimo planuojamos ūkinės veiklos – pagrindinių miškų kirtimų – poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo, kaip to reikalauja PAV bei SPAV atlikimą reglamentuojantys nacionaliniai ir ES teisės aktai.

Pirmosios instancijos teismas ginčytą įsakymą panaikino, iš esmės vertindamas, jog prieš tvirtinant Projektą privalėjo būti atliktos PAV ir SPAV procedūros, kaip tai yra numatyta Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (2017 m. birželio 27 d. įstatymo Nr. XIII-529 redakcija) (toliau – PAV įstatymas) 3 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose⁴ bei Planų ir programų strateginių pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1467 redakcija) (toliau – SPAV aprašas), 6.1 ir 6.4 punktuose⁵.

Pirmiausia pareiškėjas teigė, kad aptariamą vertinimo procedūrą privalėjo būti atliktas, nes Projekte buvo numatytos PAV įstatymo 2 priedo („Planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašas“) 1.7 punkte nurodytos veiklos – „miško įveisimas, išskyrus plotus, kuriuose pagal savivaldybių teritorijų miškų išdėstymo žemėtvarkos schemas numatyta įveisti mišką, ar miško iškirtimas siekiant pakeisti žemės naudojimą, išskyrus atvejus, kai atkuriamos atviros Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės ar rūšių buveinės (miško iškirtimas miestuose – visais atvejais, kaimo vietovėse – kai įveisiamas ar iškertamas 1 ha ar didesnis plotas)“.

Kaip pažymėjo LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, šia įstatymo nuostata, be kita ko, pasinaudojant PAV direktyvos⁶ 4 straipsnio 2 dalies b punktu valstybėms narėms suteikta diskrecija, yra įgyvendinamas šios direktyvos II priedo („4 straipsnyje 2 dalyje nurodyti projektai“) 1 dalies d punktas, numatantis šią veiklą – „pirminis apželdinimas mišku ir miško kirtimas siekiant pakeisti žemėnaudos rūšį“.

LVAT, visų pirma, pastebėjo, kad PAV direktyvoje minima formuluotė „pirminis apželdinimas mišku <...> siekiant pakeisti žemėnaudos rūšį“ aiškiai implikuoja (nukreipia į) atvejį, kai miškas yra apželdinimas toje žemėje, kurioje anksčiau miško nebuvo (žemės naudojimo paskirtis nebuvo susijusi su miškų (miškininkystės) veikla). Be to, ES teisėkūros subjektų vartojamas žodis „pirminis“ aiškiai parodo, kad PAV direktyvos II priedo 1 dalies

⁴ „Planuojamos ūkinės veiklos, kuri dėl savo pobūdžio, masto ar numatomos vietos ypatumų gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai, poveikio aplinkai vertinimas atliekamas, kai: <...> 2) planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo <...> metu nustatoma, kad planuojamai ūkinei veiklai privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą; 3) planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas gali daryti poveikį Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms ir kai saugomų teritorijų institucija, nurodyta Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, aplinkos ministro nustatyta tvarka nustato, kad šis poveikis gali būti reikšmingas“.

⁵ „SPAV privaloma atlikti, kai: 6.1. rengiamas planas ar programa, skirti <...> miškų ūkio <...> plėtrai <...>, kuris nustato ūkinės veiklos, įrašytos į [PAV] įstatymo 1 ar 2 priedus, vystymo pagrindus ir kuris rengiamas didesniai nei 10 kv. kilometrų plotui; <...> 6.4. plano ar programos įgyvendinimas susijęs su „Natura 2000“ teritorijomis ar „Natura 2000“ teritorijų artima aplinka ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos aplinkos ministro nustatyta tvarka nustato, kad tokio plano ar programos įgyvendinimas (atskirai ar kartu su kitais planais ir programomis) gali turėti reikšmingų pasekmių „Natura 2000“ teritorijoms. „Natura 2000“ teritorijų artima aplinka – plano ar programos įgyvendinimo vietovė, tiesiogiai besiribojanti su „Natura 2000“ teritorija arba esanti netoli jos, jeigu dėl gamtinių ryšių tarp vietovių arba dėl ūkinės veiklos masto tikėtina, kad numatomas įgyvendinti planas ar programa gali neigiamai paveikti „Natura 2000“ teritorijos vientisumą ar joje saugomas natūralias buveines ar rūšis“.

⁶ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo nuostatų.

d punktas neapima, be kita ko, iškirto miško, kai jį iškirtus nebuvo pakeista žemėnaudos rūšis dėl atželdinimo (atkūrimo) toje pačioje žemėje (vietoje).

Toks aptariamoje PAV direktyvos nuostatoje vartojamas sąvokos „apželdinimas mišku“ turinys atitinka, be kita ko, Miškų įstatyme vartojamą sąvoką „miško įveisimas“, kuri naudojama ir minėtame PAV įstatymo 2 priedo 7.1 punkte. Pasak išplėstinės teisėjų kolegijos, tai, be kita ko, reiškia, kad PAV įstatymo 2 priedo 1.7 punktas neapima (iškirto) „miško atkūrimo“, kaip jis suprantamas pagal Miškų įstatymą ir jį lydintį teisės aktus.

Kadangi nagrinėtu atveju nebuvo nustatyta, jog Projektu būtų planuojama tokia ūkinė veikla, LVAT pripažino, jog pirmosios instancijos teismas nepagrįstai konstatavo PAV įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir SPAV aprašo 6.1 punkto pažeidimus.

Pareiškėjas taip pat teigė, kad PAV ir SPAV privaloma atlikti, be kita ko, kai planuojamos ūkinės veiklos ar plano įgyvendinimas gali daryti poveikį „Natura 2000“ teritorijoms ir kai saugomų teritorijų institucija nustato, kad šis poveikis gali būti reikšmingas (PAV įstatymo 3 str. 1 d. 3 p.; SPAV aprašo 6.4 p.). Konkrečiai pareiškėjas įsakymo teisėtumą iš esmės kvestionavo tiek, kiek jį priimant nebuvo nustatytas Projekte planuojamų miškų kirtimų poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas (nesikreipta į saugomų teritorijų instituciją dėl šio poveikio reikšmingumo nustatymo).

Šiuo klausimu byloje, be kita ko, buvo nustatyta, kad pagal ilgametę kompetentingų institucijų administracinę praktiką tais atvejais, kai planuojama ūkinė veikla nepatenka į PAV įstatymo 1 ar 2 priedus, minėtas poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas buvo vertinamas (privaloma buvo vertinti) tik tuo atveju, kai buvo planuojama statinių statyba.

Šiais klausimais išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pastebėjo, kad Buveinių direktyvos⁷ 6 straipsnio 3 dalis įtvirtina, jog „bet kokiems planams ir projektams, tiesiogiai nesusijusiems arba nebūtiniesiems („Natura 2000“) teritorijos tvarkymui, bet galintiems ją reikšmingai paveikti individualiai arba kartu su kitais planais arba projektais, turi būti atliekamas jų galimo poveikio teritorijai įvertinimas <...>“. Šią nuostatą nacionalinėje teisėje atkartoja Saugomų teritorijų įstatymo 24¹ straipsnio 10 dalis: „Planai ir projektai, neskirti arba nebūtinai buveinių apsaugai svarbios teritorijos tvarkymui, bet galintys ją reikšmingai paveikti individualiai arba kartu su kitais planais ar projektais, turi būti tinkamai vertinami dėl galimo poveikio teritorijai [PAV] įstatyme ar Vyriausybės tvirtinamame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka <...>“. Taigi, kaip pažymėjo išplėstinė teisėjų kolegija, Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje nurodytą procedūrą nacionalinis įstatymų leidėjas integravo į PAV ir SPAV.

Pasisakydamas dėl minėtos nacionalinių institucijų administracinės praktikos, LVAT akcentavo, jog Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje minima projekto arba plano samprata konkrečiomis kategorijomis neapsiriboja – pagrindinis veiksnys yra tai, ar jie gali turėti reikšmingą poveikį „Natura 2000“ teritorijai. Todėl ir PAV įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktas, kuriuo nacionalinėje teisėje, be kita ko, siekiama užtikrinti Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje valstybėms narėms nustatytų pareigų vykdymą, negali būti aiškinamas kaip apimantis tik šio įstatymo 1 ir 2 prieduose nustatytą ar (ir) su statinių statyba susijusią planuojamą ūkinę veiklą. Nagrinėtu atveju tai, be kita ko, reiškė kad PAV įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktas negali būti aiškinamas kaip visais atvejais neapimantis PAV įstatymo 2 priedo 1.7 punkte nenurodytų miškų kirtimų.

Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje aiškiai nustatyta, kad pareiga atlikti vertinimą priklauso nuo dviejų sudėtinių sąlygų: pirma, nagrinėjamas planas ar projektas neturi būti susijęs arba nebūtinai („Natura 2000“) teritorijai tvarkyti; antra, jis gali ją reikšmingai paveikti.

Dėl pirmosios sąlygos išplėstinė teisėjų kolegija, pažymėjo, kad Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalies nuostatos taikomos ne tik planams ir projektams, kurie įgyvendinami išimtinai tik saugomoje teritorijoje arba ją apima. Jos taip pat skirtos planams ir projektams, įgyvendinamiems ne saugomoje teritorijoje, tačiau galintiems ją reikšmingai paveikti, neatsižvelgiant į tai, koku atstumu nuo konkrečios teritorijos jie įgyvendinami. Todėl konstatuota, kad PAV įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkto ir SPAV aprašo 6.4 punkto, skaitomų kartu su Saugomų teritorijų įstatymo 24¹ straipsnio 10 dalimi, taikymas apima projektus ir planus, kuriais atitinkama veikla planuojama ne tik pačioje „Natura 2000“ teritorijoje, bet ir (ar tik) šios saugomos teritorijos artimoje aplinkoje.

Įvertinusi, kad ginčo Projektu buvo suplanuota ne tik su „Natura 2000“ teritorijų apsauga susijusi, bet ir kita ūkinė veikla, įskaitant pagrindinius miškų kirtimus, LVAT pripažino, jog ginčo vidinės miškotvarkos projektas

⁷ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos.

(ginčyta jo dalis) atitiko minėtą pirmąją sąlygą, t. y. nebuvo susijęs ir nebūtinai („Natura 2000“) teritorijai tvarkyti.

Dėl antrosios sąlygos LVAT, išanalizavęs ESTT praktika, pažymėjo, kad atlikti Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje numatytą tinkamą plano ar projekto vertinimą reikalaujama, jeigu yra tikimybė arba pavojus, kad atitinkama teritorija bus stipriai paveikta. Atsižvelgiant, visų pirma, į atsargumo principą, laikoma, kad toks pavojus yra, kai, vadovaujantis geriausiomis atitinkamos srities mokslo žiniomis, negalima atmesti galimybių, kad planas ar projektas gali pakenkti nagrinėjamos teritorijos apsaugos tikslams. Taigi, atsižvelgiant, visų pirma, į atsargumo principą, kuriuo grindžiama Bendrijos siekiama aukšto lygio apsaugos politika aplinkos srityje ir kuriuo remiantis turi būti aiškinama Buveinių direktyva, esant abejonei dėl reikšmingo poveikio nebuvimo, tokį vertinimą reikia atlikti – Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje numatyto aplinkos apsaugos mechanizmo paleidimas nereiškia, jog vertinamas planas ar projektas iš tikrųjų turi reikšmingą poveikį nagrinėjamai teritorijai, tačiau yra tik tikimybė, kad toks poveikis susijęs su minėtu planu ar projektu.

Taigi, Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje nurodytų apsaugos priemonių taikymą lemia ne tikrumas dėl reikšmingo poveikio, bet šio poveikio tikimybė. Kadangi ginčo projektas apėmė „Natura 2000“ (šių teritorijų bendras plotas yra 16 858,5 ha iš 42,0 tūkst. ha Projektu suplanuotos teritorijos) ir joms gretimas teritorijas, išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad, nesant kompetentingos saugomų teritorijų institucijos vertinimo dėl Projekte numatomų miškų kirtimų poveikio reikšmingumo šioms teritorijoms (PAV įstatymo 3 str. 1 d. 3 p.; SPAV aprašo 6.4 p.), negalima objektyviai ir vienareikšmiškai atmesti, kad toks poveikis egzistuoja.

Tačiau išplėstinė teisėjų kolegija nesutiko su pareiškėjo vertinimu, kad privalėjo būti atliktos tiek PAV, tiek SPAV procedūros – nesant atlikto Saugomų teritorijų įstatymo 24¹ straipsnio 10 dalyje nurodyto tinkamo vertinimo, atveju, kai tikrinama veikla nepatenka į PAV įstatymo 1 ir (ar) 2 priedus, be kita ko, turi būti atliekama viena iš šių procedūrų: (1) SPAV (SPAV aprašo 6.4 p. pagrindu), jei yra sprendžiama dėl „plano ar programos“, kaip jie apibrėžti Aplinkos apsaugos įstatyme, tvirtinimo; (2) PAV (PAV įstatymo 3 str. 1 d. 3 p. pagrindu), kai yra sprendžiama dėl leidimo atitinkamai veiklai įgyvendinti išdavimo. Savo ruožtu LVAT konstatavo, kad ginčytas Projektas yra „planas“ minėtų Saugomų teritorijų įstatymo (Buveinių direktyvos) nuostatų taikymo tikslais.

Įvertinusi ESTT praktiką, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad, kai planas apima „Natura 2000“ teritorijas ar artimą tokių teritorijų aplinką, norint atsakyti, ar reikia SPAV pagal SPAV aprašo 6.4 punktą, visada būtina atlikti minėtą pasekmių reikšmingumo vertinimą, t. y. nesant šio (poveikio reikšmingumo) vertinimo, negalima konstatuoti, kad SPAV nėra privalomas.

Kadangi prieš tvirtinant Projektą nebuvo atliktos SPAV aprašo 6.4 punkte nurodytos procedūros, LVAT pareiškėjo ginčytą Projektą patvirtinusio įsakymo dalį pripažino nepagrįsta ir neteisėta.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-716-624/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00852-2021-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 14.2.1; 14.2.3

[Prieiga internete](#)

14.8. Aplinkos apsaugos ekonominės priemonės

Dėl savavališko miško kirtimo ir leidimo kirsti mišką išdavimo pagrindo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos nutarimu (toliau – Nutarimas) paskirtos ekonominės sankcijos (5 500 Eur baudos) už Aplinkos apsaugos įstatymo (toliau – AAĮ) 117 straipsnio 3 dalyje numatyto pažeidimo padarymą. Pareiškėjas teigė, jog buvo nekaltas – miško pardavėjas jam pateikė klaidingą ūkinių priemonių planą, todėl ir buvo iškirstas miškas, priklausantis Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT).

Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad prie sutarties pateiktas ūkinių priemonių planas neatitiko tuo metu esamos faktinės situacijos dėl žemės sklypo priklausymo ir naudojimosi, tačiau, teismo nuomone, nebuvo pagrindo spręsti, jog aplinkos apsaugos pažeidimo sudėtyje nėra pareiškėjo subjektyviosios pusės požymio – kaltės, kuri, teismo vertinimu, pasireiškė nerūpestingumu, beatodairiškai pasitikint pardavėjo pateiktais dokumentais, jų netikrinant ir nevertinant profesionalaus miško kirtėjo požiūriu. Taigi buvo padaryta išvada, jog nepaisant dokumentų, susijusių su ginčo miško kirtimu tikslumo bei aiškumo, trūkumų, AAĮ 117 straipsnio 3 dalis pareiškėjui buvo inkriminuota pagrįstai.

AAĮ 117 straipsnio 3 dalis numatė atsakomybę už savavališką medžių ir krūmų kirtimą, kai iškertama 100 kietmetrių ir daugiau. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad AAĮ savavališkumo sąvokos nepateikia, todėl aiškinant šio žodžio reikšmę pasitelktas kalbinis teisės aiškinimo būdas, kur „savavalis“ reikšmė nurodyta tokia: nesilaikantis įstatymų, privalomų nurodymų, nepaisantis kitų valios, veikiantis savo nuožiūra, neleistinai; kas nesilaiko įstatymų, privalomų nurodymų, nepaiso kitų valios, elgiasi savo nuožiūra. Daryta išvada, kad, siekiant pritaikyti sankciją, nurodytą AAĮ 117 straipsnio 3 dalyje, buvo būtina nustatyti, jog NŽT priklausantis miškas buvo iškirstas nesilaikant įstatymų (plačiaja prasme), t. y. veikiant neleistinai.

Teisėjų kolegija nurodė, jog Miškų įstatymo 9 straipsnio 6 dalis suponuoja išvadą, kad siekiant atlikti miško kirtimus reikalingas leidimas, kai pagal galiojančius teisės aktus toks leidimas reikalingas. Teisėjų kolegijai nekilo abejonų, kad atlikdamas kirtimą ir NŽT priklausiusioje miško dalyje pareiškėjas privalėjo turėti leidimą.

Leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. DI-1055, ir Biržių atrėžimo ir įvertinimo taisyklių, patvirtintų aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. D1-577, nustatytas reguliavimas leido teigti, kad leidimas (dokumentas, suteikiantis teisę kirsti mišką) yra neatsiejamas nuo *inter alia* (be kita ko) miškotvarkos projekto ir biržių atrėžimo ir įvertinimo dokumentų. Šių dokumentų visuma yra pagrindas leidimo kirsti mišką išdavimui. Be paminėtų sudėtinių dalių leidimas kirsti mišką neturėtų būti išduotas, o jį išdavus kyla abejonė dėl tokio dokumento (leidimo kirsti mišką) teisėtumo. Nutarime tvirtinama, kad leidimas kirsti mišką atitiko teisės aktų keliamus reikalavimus, t. y. buvo visi reikalingi dokumentai, kurių pagrindu buvo galima spręsti apie leistiną iškirsti mišką. Be to, leistino kirsti miško ribos buvo aiškiai pažymėtos ir natūroje.

LVAT vertinimu, pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas skundą, turėjo nustatyti, ar iš tikro leidimas kirsti mišką turėjo visus su juo susijusius dokumentus, ar su leidimu susijusioje dokumentacijoje atvaizduotas leisti iškirsti miškas realiai buvo pažymėtas natūroje aiškiai atibojant ribą, skiriančią pardavėjo mišką nuo valstybinio miško. Pirmosios instancijos teismo padaryta išvada, kad prie sutarties pateiktas ūkinių priemonių planas neatitiko tuo metu esamos faktinės situacijos dėl žemės sklypo priklausymo ir naudojimosi, atsižvelgiant į pirmiau nurodytą teisinį reguliavimą, nebuvo pakankama ginčui išspręsti – nebuvo išsiaiškintos visos teisiškai reikšmingos faktinės aplinkybės. Teisėjų kolegijos nuomone, tiksliai nenustačius bylos faktinių aplinkybių, nėra galimybės ir galutinei išvadai dėl pareiškėjo atsakomybės pagal AAĮ 117 straipsnio 3 dalį. Tik nustačius, ar pardavėjas turėjo visus su leidimu kirsti mišką susijusius dokumentus ir kartu su sutartimi perdavė pirkėjui (pareiškėjui), ar tinkamai bei aiškiai buvo pažymėtos biržės, galimas teisingas bylos išsprendimas – nesant tikslios situacijos identifikavimo turi būti atliktas bylos nagrinėjimas iš naujo.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir byla perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2023 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-859-556/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00101-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 14.8

[Prieiga internete](#)

19. Registrai

19.4. Kiti su registrais susiję klausimai

Dėl užsienio valstybėje išduoto vairuotojo pažymėjimo nepripažinimo, kai šis išduotas asmeniui, Lietuvos Respublikoje nustatyta tvarka nesusigražinusiamei teisės vairuoti transporto priemonės po to, kai ji buvo atimta už teisės pažeidimo padarymą jam esant neblaiviam

Nagrinėtu atveju ginčas kilo dėl Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – atsakovas) 2022 m. kovo 2 d. sprendimo, kuriuo atsakyta iš Administracinių nusižengimų registro (toliau – Registras) pašalinti žymą apie pareiškėjui taikomą draudimą vairuoti transporto priemones, kadangi jis Lietuvos Respublikoje nustatyta tvarka nesusigražino šios teisės po to, kai ji buvo atimta už teisės pažeidimo padarymą jam esant neblaiviam, teisėtumo ir pagrįstumo bei atsakovo įpareigojimo panaikinti Registre įrašytus pareiškėjui taikomus apribojimus vairuoti transporto priemones.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjui Lietuvos Respublikoje buvo suteikta teisė vairuoti atitinkamos kategorijos transporto priemones ir išduotas vairuotojo pažymėjimas. Po to Airijoje jam buvo išduotas naujas vairuotojo pažymėjimas, tačiau Marijampolės rajono apylinkės teismo 2016 m. birželio 20 d. nutarimu

pareiškėjui už transporto priemonės vairavimą esant neblaiviam, kai nustatomas lengvas neblaivumo laipsnis, buvo paskirta bauda su teisės vairuoti transporto priemones atėmimu vieneriems metams. Šio nutarimo pagrindu iš pareiškėjo buvo paimtas vairuotojo pažymėjimas. Vėliau pareiškėjui Airijoje pagal šios valstybės teisės aktus buvo gražintas vairuotojo pažymėjimas ir šiuo metu pareiškėjas turi 2022 m. vasario 22 d. Airijoje išduotą vairuotojo pažymėjimą, galiojantį iki 2025 m. vasario 21 d.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal ginčui aktualios redakcijos Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (redakcija, galiojusi iki 2022 m. lapkričio 1 d.) (toliau – SEAKĮ) 13 straipsnio 9 dalies ir 24 straipsnio 5 dalies nuostatas užsienio valstybėse išduoti vairuotojo pažymėjimai nepripažįstami, jeigu buvo išduoti asmenims, kuriems atimta teisė vairuoti transporto priemones ar kurie nustatyta tvarka nesusigrąžino teisės vairuoti transporto priemonę po to, kai ji buvo atimta; be to, nepripažįstami vairuotojo pažymėjimai, išduoti asmenims, kuriems vairuotojo pažymėjimo galiojimas yra apribotas, sustabdytas ar vairuotojo pažymėjimas atimtas jį išdavusioje valstybėje. Asmeniui, iš kurio pagal įstatymus teisė vairuoti transporto priemones buvo atimta už tai, kad jis padarė teisės pažeidimą būdamas neblaivus arba apsvaigęs nuo narkotikų, vaistų ar kitų svaigiųjų medžiagų, teisė vairuoti transporto priemones gražinama tik pasibaigus šios teisės atėmimo laikui, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka po medicininės ir švietėjiškos atestacijos baigus papildomą vairuotojų mokymą ir perlaikius vairavimo egzaminą. Reikalavimas perlaikyti vairavimo egzaminą netaikomas, jeigu dėl šioje dalyje nurodyto teisės pažeidimo padarymo teisė vairuoti transporto priemones buvo atimta trumpesniam negu vieneri metai laikui.

Kadangi SEAKĮ, be kita ko, įgyvendinama Direktyva 2006/126/EB⁸, LVAT nurodė, jog aiškinant atitinkamas SEAKĮ nuostatas turi būti atsižvelgiama ir į minėtą direktyvą. Šiuo aspektu, remdamasis ESTT jurisprudencija, LVAT atkreipė dėmesį, kad Direktyvos 2006/126/EB 2 straipsnio 1 dalis⁹ ir 11 straipsnio 4 dalies antra pastraipa¹⁰ aiškinamos taip, jog pagal jas nedraudžiama valstybei narei, kurios teritorijoje kitos valstybės narės išduoto vairuotojo pažymėjimo savininkas laikinai gyvena, atsisakyti pripažinti šio vairuotojo pažymėjimo galiojimą dėl savininko pažeidimų, padarytų jos teritorijoje jau išdavus šį vairuotojo pažymėjimą, dėl ko pagal pirmosios valstybės narės teisę savininkas būtų netinkamas vairuoti motorines transporto priemones (žr. ESTT 2015 m. balandžio 23 d. sprendimo byloje *Aykul*, C-260/13, 71 p.; 2021 m. balandžio 29 d. sprendimo byloje *AR*, C-56/20, 32 p.). Pagal Direktyvos 2006/126/EB 11 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą valstybei narei, kuri nėra įprastinės gyvenamosios vietos valstybė narė, pagal savo nacionalinę teisę dėl anksčiau kitoje valstybėje narėje vairuotojo pažymėjimą gavusio savininko jos teritorijoje padarytų pažeidimų leidžiama tik taikyti priemones, kurių taikymo sritis apsiriboja jos teritorija, o poveikis – atsisakymu joje pripažinti šio pažymėjimo galiojimą (žr. ESTT sprendimo byloje *AR* 33 p.). ESTT yra nusprendęs, jog valstybė narė, kuri tokiu atveju atsisako pripažinti vairuotojo pažymėjimo galiojimą, yra kompetentinga nustatyti sąlygas, kurias šio vairuotojo pažymėjimo turėtojas turi įvykdyti, kad atgautų teisę vairuoti jos teritorijoje, o teismas turi išnagrinėti, ar aptariama valstybė narė, taikydama savo pačios taisykles, iš tikrųjų neribotam laikui atsisakė pripažinti kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą, ir kad tuo tikslu jis turi patikrinti, ar pirmosios valstybės narės teisės aktuose numatytos sąlygos, remiantis proporcingumo principu, neviršija to, kas tinkama ir būtina Direktyva 2006/126/EB siekiamam tikslui – pagerinti kelių eismo saugumą – įgyvendinti (žr. ESTT sprendimo byloje *Aykul* 84 p.; 2020 m. spalio 28 d. sprendimo byloje *Marvin M.*, C-112/19, 44 p.).

LVAT atkreipė dėmesį, kad SEAKĮ įtvirtintu teisiniu reguliavimu Lietuvos Respublika įgyvendino Direktyvos 2006/126/EB 11 straipsnio 4 dalies antros pastraipos nuostatas, nustatydamą sąlygas, kurioms esant, Lietuvos Respublika atsisako pripažinti galiojančiu kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą. Pareiškėjas kartu su prašymu dėl Administracinių nusižengimų registre įrašytų apribojimų vairuoti transporto priemones panaikinimo nepateikė duomenų apie tai, kad buvo įvykdęs SEAKĮ nustatytas sąlygas, kaip antai reikalavimą dėl švietėjiškos atestacijos, kuris neabejotinai yra susijęs su siekiu užtikrinti eismo saugumą, ir byloje nebuvo jokių objektyvių duomenų, kurie leistų pripažinti, kad šiuo konkrečiu atveju ši priemonė (reikalavimas) buvo neproporcinga minėtam tikslui pasiekti. Taigi, šiuo atveju buvo pagrindas atsisakyti pripažinti kitoje ES valstybėje narėje (Airijoje) pareiškėjui išduotą vairuotojo pažymėjimą ir atsisakyti panaikinti Registre įrašytus duomenis apie tai, kad iš pareiškėjo yra atimta teisė vairuoti transporto priemones ir paimtas vairuotojo pažymėjimas.

⁸ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/645.

⁹ Valstybių narių išduodami vairuotojo pažymėjimai yra tarpusavyje pripažįstami.

¹⁰ Valstybė narė atsisako pripažinti galiojančiu kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą asmeniui, kurio vairuotojo pažymėjimo galiojimas yra apribotas, sustabdytas ar atimtas ankstesnės valstybės teritorijoje.

LVAT papildomai pažymėjo, kad šiuo metu galiojančioje SEAKĮ 13 straipsnio 9 dalies redakcijoje yra įtvirtintos naujos kitoje ES valstybėje narėje išduoto vairuotojo pažymėjimo nepripažinimo sąlygos, taigi pareiškėjas turi teisę pakartotinai kreiptis į atsakovą dėl Registre įrašytų apribojimų vairuoti transporto priemonės panaikinimo.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas buvo atmestas, paliktas nepakeistas.

2023 m. gruodžio 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1554-442/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-01031-2022-5

Procesinio sprendimo kategorija 19.4

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.1. Paraiškų priėmimas, vertinimas ir paramos išmokėjimas

Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus reikšmės vertinant, ar pareiškėjo vykdoma veikla atitinka paramos skyrimo sąlygas

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) sprendimo, kuriuo atmestas pareiškėjo skundas dėl Ministerijos kanclerio potvarkiu sudaryto projektų, kuriems neskiriama parama pagal veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio produktų perdirbimą, rinkodarą ir (arba) plėtrą“, sąrašo 1 punkto, kuriuo pareiškėjo projektui neskirta parama, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad į pareiškėjo veiklą, kuri pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (toliau – EVRK) priskirta 10.85 klasei „paruoštų valgių ir patiekalų gamyba“, nepatenka mėsos perdirbimo veikla, todėl pareiškėjo veikla nesusijusi su žemės ūkio produktų perdirbimo veikla ir rinkodara.

Įvertinęs ginčiui aktualias įgyvendinimo taisyklių¹¹ nuostatas, be kita ko, nukreipiančias į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedo, taip pat Reglamento Nr. 2658/87¹² II priedo „Kombinuotoji nomenklatūra“ reguliavimą dėl produktų, priskiriamų gaminiams iš mėsos, žuvies arba vėžiagyvių ar moliuskų, LVAT konstatavo, jog paramos prašytojas, siekdamas gauti paramą pagal veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio produktų perdirbimą, rinkodarą ir (arba) plėtrą“, gali verstis platesnės apimties ūkine veikla, t. y. gali vykdyti ir kitas veiklas, nei įtvirtinta Įgyvendinimo taisyklių 11 punkte. Tačiau vykdoma veikla gali būti remiama, jeigu: 1) ji atitinka mėsos perdirbimo arba mėsos perdirbimo procese susidariusių atliekų perdirbimo sąvokas, kaip jos suprantamos aptariamą paramos veiklos sritį reguliuojančiuose teisės aktuose; 2) pareiškėjo pajamos iš šios veiklos sudaro ne mažiau kaip 50 procentų visų pareiškėjo veiklos pajamų; 3) šios veiklos rezultatas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodyti produktai. Šiuo aspektu LVAT taip pat pažymėjo, jog Įgyvendinimo taisyklėse pateikta tik „žemės ūkio produktų perdirbimo“ sąvoka. „Mėsos perdirbimo“ sąvoka Įgyvendinimo taisyklėse nėra apibrėžta, tačiau Įgyvendinimo taisyklių 6 punktas nukreipia į Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymą bei Europos Sąjungos teisės aktus, nagrinėjamu atveju – Reglamentą Nr. 852/2004¹³ ir Reglamentą Nr. 853/2004¹⁴. Šiais teisės aktais paramą administruojanti institucija, be kita ko, turėtų vadovautis, vertindama, kokia veikla faktiškai užsiima paramos prašytojai ir ar ši veikla atitinka Įgyvendinimo taisyklių 11 punkte nustatytą veiklą.

Spręsdamas, ar nagrinėjamos bylos atveju pareiškėjo projektas buvo pagrįstai atmestas remiantis tuo, kad pareiškėjo veiklos rūšis pagal EVRK klasifikuojama 10.85 klasėje „paruoštų valgių ir patiekalų gamyba“, į kurią,

¹¹ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. 3D-356 patvirtintos Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio produktų perdirbimą, rinkodarą ir (arba) plėtrą“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2019 metų.

¹² 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo su visais pakeitimais.

¹³ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos.

¹⁴ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 853/2004, nustatantis konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus.

atsakovo teigimu, nepatenka mėsos perdirbimo veikla, LVAT atkreipė dėmesį, kad nei Reglamente Nr. 1305/2013¹⁵, kuriuo remiantis patvirtintos įgyvendinimo taisyklės, nei įgyvendinimo taisyklėse, Reglamente Nr. 2658/87 ir maisto produktų higienos reikalavimus nustatančiuose Reglamentuose Nr. 852/2004 ir Nr. 853/2004 nėra nuorodų į Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Be to, EVRK patvirtinančiame Reglamente Nr. 1893/2006¹⁶ įtvirtinta, jog šis reglamentas taikomas tik klasifikatorių naudojant statistikos tikslais. Aplinkybė, kad EVRK naudojamas statistikos tikslais ir kad įgyvendinimo taisyklėse įvardyta veikla nesiejama su klasifikavimu pagal EVRK akcentuota ir byloje pateiktame Statistikos departamento rašte. Todėl LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad ūkio subjekto priskyrimas konkrečiai EVRK kategorijai statistikos tikslais savaime nei patvirtina, nei paneigia anksčiau nurodytų paramos skyrimo sąlygų buvimą. Paramą administruojančiai institucijai, vertinant paraiškas, tenka pareiga, remiantis teisės aktų nuostatomis ir paraiškoje pateiktais duomenimis, įvertinti, kokia veikla paramos prašytojas faktiškai verčiasi, koks produktas yra pagaminamas ir ar tas produktas gali būti laikomas vienu iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodytų produktų, tokiu būdu patvirtinant arba paneigiant minėtų paramos skyrimo sąlygų buvimą. EVRK klasifikacija paramos teisinių santykių srityje galėtų būti vertinama tik kartu su kitais paraiškoje apie faktiškai vykdomą veiklą, kuriai prašoma skirti paramą, pateiktais arba papildomu paraišką vertinančios institucijos prašymu gautais duomenimis. Sprendimo neskirti paramos pagrindimas vien veiklos priskyrimu konkrečiai EVRK kategorijai negali būti pripažintas tinkamu teisiniu pagrindu.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino Ministerijos raštą „Dėl skundo“ ir Ministerijos kanclerio potvarkio punktą, kuriuo pareiškėjo projektui neskirta parama, bei įpareigojo Ministeriją priimti naują sprendimą dėl pareiškėjo projekto.

2023 m. gruodžio 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1912-629/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01652-2023-4

Procesinio sprendimo kategorija 29.9

[Prieiga internete](#)

29.1.2. Išmokų sumažinimas arba neskyrimas, kai nesilaikoma teisės aktų reikalavimų

Dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros pareigų vertinant, ar pareiškėjas įvykdė reikalavimą žemės ūkio augalų plotuose ariamojoje žemėje iki derliaus nuėmimo užtikrinti, kad žemės ūkio augalai dominuotų

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo pareiškėjui taikytos sankcijos ir paskirta sumažinta galutinė paramos suma, pagrįstumo ir teisėtumo.

Ginčas išankstine ne teismo tvarka išnagrinėtas Lietuvos administracinių ginčų komisijoje, kuri tenkino pareiškėjo skundą bei panaikino skundžiamą Agentūros sprendimą, konstatavusi, jog byloje nebuvo pašalinti prieštaravimai tarp pareiškėjo nurodytų aplinkybių, kad patikros metu derlius buvo nuimtas, ir ekspertų pateiktų paaiškinimų. Nesutikdamas su Lietuvos administracinių ginčų komisijos išvadomis, pirmosios instancijos teismas tenkino Agentūros skundą, nustatęs, kad pareiškėjas nesilaikė Administravimo taisyklių¹⁷ reikalavimo žemės ūkio augalų plotuose ariamojoje žemėje iki derliaus nuėmimo užtikrinti, kad žemės ūkio augalai (nagrinėtu atveju – česnakai) dominuotų, todėl ginčo laukas pagrįstai pripažintas neteisėtai deklaruotu plotu.

LVAT teisėjų kolegija iš esmės pritarė pirmosios instancijos teismo išvadoms dėl to, kad byloje esančių įrodymų visuma (patikros vietoje metu padarytos ginčo lauko nuotraukos, pareiškėjo ir atsakovo pateikti vaizdai, ekspertų konsultacijos, pareiškėjo paaiškinimai dėl česnakų sodinimo / nuėmimo) nesudarė pagrindo spręsti, jog

¹⁵ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2021 m. sausio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2021/399.

¹⁶ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus Europos Bendrijos reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių.

¹⁷ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-897 patvirtintos Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės taisyklės.

ginčui aktualiu laikotarpiu česnakai buvo auginami visame ginčo lauke, o iki patikros vietoje atlikimo dalis česnakų jau buvo nurauti. Tačiau ekspertai nepaneigė aplinkybės, kad česnakai galėjo būti nuimami anksčiau nei liepos mėnesio viduryje, bei aplinkybės, kad vienoje patikros vietoje metu padarytoje ginčo lauko nuotraukoje užfiksuoti gausiai augantys česnakai. Apklausti ekspertai pažymėjo, kad patikros metu padarytos ginčo lauko nuotraukos paneigia reguliaraus lauko įdirbimo faktą, tačiau patvirtina aplinkybę, jog jame buvo pasodintos 5 juostos po 3 eiles česnakų ties vienu lauko kraštu.

Šiomis aplinkybėmis LVAT darė išvadą, kad pagal Administravimo taisyklėse nustatytą teisinį reguliavimą¹⁸, Agentūrai yra nustatyta pareiga, atliekant patikras vietoje, įvertinti, ar aptariamas lauko priežiūros būdas pritaikytas visame lauko plote, o nustačius tam tikrų neatitikčių, – išmatuoti ir sumuoti bendrą tokių neatitikčių plotą lauke. Kitaip tariant, patikros metu nustačius, kad atitinkama paraiškoje konkrečiame lauke deklaruota kultūra (nagrinėtu atveju – česnakai) nėra dominuojanti visame lauko plote, visas lauko plotas automatiškai neturi būti laikomas neteisingai deklaruotu ir netinkamu paramai gauti, kadangi patikrą atliekantis Agentūros specialistas privalo nustatyti atskiras lauko dalis, kuriose tokia kultūra nedominuoja, jas išmatuoti ir susumuoti. Būtent ši išmatuota ir susumuota lauko ploto dalis galėtų būti vertinama kaip neteisingas deklaravimas Administravimo taisyklių prasme, atitinkamai būtent šiai lauko daliai galėtų būti taikomos sankcijos už neteisingą deklaravimą, numatytos Reglamente Nr. 640/2014¹⁹. Toks Administravimo taisyklių nuostatų aiškinimas atitinka Reglamente Nr. 640/2014 įtvirtintą remiamo (t. y. tinkamo paramai) ploto apibrėžtį, pagal kurią tokiu plotu yra laikomas plotas, kuriame įvykdytos visos su pagalbos skyrimo sąlygomis susijusios pareigos, taip pat šio reglamento konstatuojamosios dalies nuostatas, kad išmoka turi būti skaičiuojama pagal pagalbos gavėjo turimas teises į išmokas, o taikomos nuobaudos turi būti proporcingos ir atitikti reikalavimų nesilaikymo mastą. Be to, toks Administravimo taisyklių nuostatų aiškinimas savaime nepaneigia, kad Agentūra gali nustatyti atitinkamo ginčo lauko priežiūros būdo netinkamą taikymą ir visame lauke, tačiau tokiu atveju patikros vietoje ataskaitoje turėtų būti aiškiai nurodyta, kad visame tikrinamame lauke apskritai nebuvo aptikta jame deklaruota kultūra arba aptikti kultūros plotai yra tokie pavieniai ir maži, kad jų neįmanoma (nėra prasmės) išmatuoti ir pan. Būtent Agentūrai, atlikus patikrą, kyla pareiga pagrįsti, kad tam tikra (ir kokia konkrečiai) paraiškoje deklaruoto ploto dalis neatitinka konkrečių Administravimo taisyklėse nustatytų kriterijų ir su jais susijusių reikalavimų.

Agentūrai nepaneigus, kad ginčo lauko dalyje buvo vykdoma žemės ūkio veikla, t. y. auginami česnakai (buvo pasodintos 5 juostos po 3 eiles česnakų), ir šioje lauko dalyje česnakai augo ne pavieniui, o aiškiai lauke iš kitų kultūrų išsiskiriančiomis eilėmis, LVAT darė išvadą, kad patikrą vietoje atlikęs Agentūros specialistas turėjo pareigą išmatuoti šią lauko ploto dalį bei nustatyti konkretų reikalavimo neatitikties plotą šiame lauke, kuris galėtų būti laikomas netinkamu paramai gauti (neteisingai deklaruotu) ir už kurį galėtų būti taikoma administracinė nuobauda, o ne visą lauko plotą laikyti netinkamu paramai gauti. LVAT taip pat akcentavo, jog būtent tikslus neteisingo deklaravimo plotas yra ne tik administracinės nuobaudos pagal Reglamento Nr. 640/2014 19 straipsnio 1 dalį bei 19a straipsnio 1 dalį skyrimo pagrindas, bet ir administracinių nuobaudų dydžio diferencijavimo kriterijus, kadangi tam, kad administracinė nuobauda už neteisingą deklaravimą apskritai galėtų būti taikoma, paraiškoje deklaruoto ir faktiškai nustatyto (remiamo) ploto skirtumas turi sudaryti daugiau kaip 3 proc. paramai tinkamo (remiamo) ploto.

Vis dėlto, įvertinusi byloje pateiktus duomenis, LVAT teisėjų kolegija sprendė, jog pareiškėjo deklaruoto (4,9 ha) ir faktiškai nustatyto (remiamo) ploto (kurį sudarė 2,01 ha plotas ir lauko dalis, kurioje augo česnakai), skirtumas bet koku atveju ne tik sudarė daugiau kaip 3 proc. paramai tinkamo (remiamo) ploto, bet ir pasiekė Reglamento Nr. 640/2014 19a straipsnio 1 dalies 1 pastraipoje nustatytą administracinės nuobaudos ribą. Taigi, nors nagrinėtu atveju atsakovas neišskyrė ir tiksliai neišmatavo ginčo lauko dalies, kurioje nustatytas pažeidimas,

¹⁸ Pagal Administravimo taisyklių 5.1 papunktį, žemės ūkio augalų plotuose ariamojoje žemėje iki derliaus nuėmimo pareiškėjai privalo užtikrinti, kad žemės ūkio augalai dominuotų. Pagal Administravimo taisyklių 8 punktą, „siekiant įsitikinti taisyklių 5.1 papunktyje <...> nurodytų įsipareigojimų vykdymu, pareiškėjo deklaruojamų laukų patikros atliekamos konkrečios deklaruoto lauko plote, įvertinant, ar numatytas lauko priežiūros būdas pritaikytas visame lauko plote. Jeigu yra nustatoma neatitikčių, išmatuojamas ir įvertinamas (sumuojamas) bendras neatitikčių plotas lauke. <...>“. Administravimo taisyklių 88 punkte numatyta, kad „nustačius neatitiktį bent vienam iš Administravimo taisyklių 5, 7, 9 punktuose nustatytų reikalavimų ar įsipareigojimų, išskyrus 7.1, 7.5 ir 7.6 papunkčius, laikoma, kad paramai netinkamame plote (lauke ar lauko dalyje, kuriuose nustatytas pažeidimas) yra neteisingo deklaravimo atvejis. <...>“.

¹⁹ 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai.

ploto, tai nepakeitė ginčytame Agentūros sprendime padarytos išvados, kad paraiškoje dėl neteisingo deklaravimo deklaruotas plotas viršijo tinkamą paramai plotą tokiu mastu, kad parama už jį negalėjo būti skiriama. Be to, byloje konstatavus, kad ginčo lauko dalis, kurioje augo česnakai, lyginant su paraiškoje deklaruotu šio lauko plotu, buvo itin maža, padaryta išvada, kad deklaruoto ir remiamo ploto skirtumas siekė Reglamento (ES) Nr. 640/2014 19 straipsnio 2 dalyje nustatytą ribą, todėl pareiškėjui pagrįstai taikyta ilgalaikė sankcija susietajai paramai. Todėl ši Agentūros sprendimo dalis pripažinta pagrįsta.

Dėl Agentūros sprendimu pareiškėjui pagal Reglamento Nr. 640/2014 19a straipsnio 4 dalį pritaikytų ilgalaičių sankcijų LVAT pažymėjo, jog ilgalaikė sankcija, kaip tam tikra papildoma administracinė nuobauda, *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) įtvirtinta tik Reglamento Nr. 640/2014 19 straipsnio 2 dalyje, o 19a straipsnyje, reglamentuojančiame specialią nuobaudų pagal tam tikras atskiras su plotu susijusias priemones (įskaitant jaunųjų ūkininkų schemą, MPŪV taisyklėse²⁰ nurodytas išmokas) taikymo tvarką, nėra įtvirtinta jokių einamaisiais metais pareiškėjui taikomą administracinę nuobaudą papildančių nuobaudų taikymo galimybė. MPŪV taisyklėse (redakcija, galiojusi paraiškos pateikimo metu) taip pat nėra įtvirtinta galimybė dėl neteisingo deklaravimo taikyti ilgalaikę sankciją.

LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies – pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, panaikindamas skundžiamo Agentūros sprendimo dalį, kuria pareiškėjui taikytos ilgalaičės sankcijos pagrindinei tiesioginei išmokai, išmokai už pirmuosius hektarus, jaunojo ūkininko išmokai ir išmokai už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, kitą pareiškėjo skundo dalį atmetė.

2023 m. gruodžio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-972-789/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02930-2022-3

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.2

[Prieiga internete](#)

Dėl pranešimo apie force majeure aplinkybes sąlygos netaikymo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo pareiškėjui išmokėta tik dalis paramos ir taikytos sankcijos, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, be kita ko, konstatavęs, kad pareiškėjas pavėluotai pateikė mokėjimo prašymą.

LVAT pažymėjo, kad pareiškėjas mokėjimo prašymą Agentūrai pateikė pavėluotai, tačiau byloje nustatyta, jog pareiškėjo ūkyje kilo epizootinės ligos protrūkis, byloje pateikti įrodymai dėl pareiškėjo ūkiui teiktų veterinarinių paslaugų, konsultacijų bei vaistų įsigijimo patvirtino aplinkybes, kad epizootinės ligos faktas pareiškėjo ūkyje buvo ir ligos sukeltų padarinių šalinimas truko iki 2020 m. gegužės pabaigos. Pagal Reglamentą Nr. 1306/2013²⁰ bei Sankcijų taikymo metodiką²¹ epizootinės ligos yra išimtinės aplinkybės, jei paramos gavėjas įrodo, jog dėl jų buvimo negalėjo laikytis prisiimtų įsipareigojimų ir (arba) teisės aktuose nustatytų reikalavimų. LVAT vertinimu, epizootinės ligos protrūkio ūkyje padarinių šalinimo aplinkybės buvo priežastimi, lėmusia prisiimtų įsipareigojimų laiku pateikti mokėjimo prašymą neįvykdymą, todėl sankcija dėl pavėluoto mokėjimo prašymo pateikimo, konstatavus išimtinės aplinkybės buvimo faktą, pareiškėjui negalėjo būti taikoma. LVAT taip pat atkreipė dėmesį, kad sankcija gali būti netaikoma jeigu pareiškėjas per 15 darbo dienų nuo tada, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinės aplinkybes, raštu apie tai informuoja Agentūrą. Tačiau Sankcijų taikymo metodikos 9 punkte taip pat nustatyta, kad pareiškėjas privalo raštu, išskyrus atvejus, kai yra paskelbta nepaprastoji padėtis, ekstremalioji situacija ar karantinas, informuoti Agentūrą apie nenugalimos jėgos (*force majeure*) arba išimtinių aplinkybių atsiradimą ir išnykimą per 15 darbo dienų nuo tada, kai apie jas sužinojo. Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 152 buvo paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija visoje šalyje dėl koronaviruso (Covid-19) plitimo grėsmės. Tai suponuoja, kad Agentūra skundžiamame sprendime be teisėto pagrindo vertindama, kad pareiškėjas neįvykdė reikalavimo per 15 darbo dienų raštu informuoti apie išimtinių aplinkybių atsiradimą, rėmėsi bendrąja taisykle, o ne jos netaikymo išlyga. Iš normos turinio nėra teisinio pagrindo pripažinti, jog išlygos taikymui turėtų būti nustatytas tą išlygą

²⁰ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3D-245 patvirtintos Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklės.

suponuojančių teisinių faktų individualus poveikis pareiškėjui. Todėl pats ekstremaliosios situacijos veikimo teisinis faktas eliminuoja pareigą apie išimtinių aplinkybių atsiradimą raštu per 15 darbo dienų pranešti Agentūrai.

Atsižvelgęs į pirmiau nurodytas aplinkybes, LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, kuria atmetas pareiškėjo skundas dėl paramos už pavėluotą mokėjimo prašymo pateikimą sumažinimo, ir šią pareiškėjo skundo dalį patenkino, padidindamas skundžiamu Agentūros sprendimu pareiškėjui skirtą paramos sumą.

2023 m. gruodžio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-981-415/2023

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01032-2021-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 29.1.2; 29.3

[Prieiga internete](#)

29.1.3. Išmoku, išmokėtų ir (arba) panaudų pažeidžiant teisės aktus, grąžinimas ir išieškojimas

Dėl paramos gavėjo veiksmų susiejimo su konkrečiais rizikos kriterijais dėl galbūt neteisėtų sąlygų gauti paramą, konstatuojant pažeidimą ir taikant finansinę korekciją pagal šiuos kriterijus nustatančią Metodiką

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo pareiškėjai pritaikyta skirtos paramos susigrąžinimo sankcija, nustačius, kad pareiškėja sukūrė galbūt neteisėtas sąlygas paramai gauti, pagrįstumo ir teisėtumo.

Ginčas išankstine ne teismo tvarka išnagrinėtas Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriuje, kuris atmetė pareiškėjos skundą. Nesutikdamas su Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriaus sprendimu, pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad Agentūros sprendime nėra nurodyti jokie neteisėti pačios pareiškėjos veiksmai ir jų įtaka priėmimo į žemės ūkio kooperatyvo narius, už kurį skiriami papildomi paraiškos vertinimo balai, procedūrai, o ginčo pažeidimui konstatuoti nepakanka nustatyti vien tik įstatyme numatytų procedūrų nesilaikymo priimant žemės ūkio kooperatyvo narį, padarytų tokio kooperatyvo atsakingų asmenų. Todėl pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą tenkino – panaikino skundžiamą Agentūros sprendimą.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja Agentūrai teiktoje paraiškoje kaip vieną iš prioritetų, už kurį yra skiriama 10 balų, nurodė, kad iki 2 metų imtinai yra pripažinto žemės ūkio kooperatyvo narė. Pareiškėjai pagal paraišką buvo skirta ir išmokėta 15 000 Eur dydžio parama. Vėliau Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Agentūrą informavo atlikusi žemės ūkio kooperatyvo „LIT-KOOP“ (toliau – Kooperatyvas) ūkinės finansinės veiklos patikrinimą, kurio metu nustatyta, kad: 2021 metais į Kooperatyvą priimta 10 naujų narių, visi jie iš karto po įstojimo pateikė paraiškas gauti paramą; asmenys į Kooperatyvą priimti pagal kooperatinės bendrovės valdybos sprendimus, kuriuose užfiksuota tikrovės neatitinkanti informacija; Kooperatyvo valdybos sprendimai neregistruoti, nenumeruoti ir, išskyrus datą, neturi jokių identifikacinių požymių; VĮ Registrų centrai apie priimtus penkis Kooperatyvo narius pranešta skirtingu laiku; pareiškėjos prašyme nenurodyta data, prašymas neregistruotas; Kooperatyvas VĮ Registrų centrai duomenis apie naujus Kooperatyvo narius pateikė pažeisdamas Kooperatinių bendrovių įstatyme nustatytus terminus; pareiškėja į Kooperatyvo narius priimta nesumokėjusi stojamojo mokesčio; galimybė priimti stojamojo mokesčio dar nesumokėjusius asmenis yra numatyta Kooperatyvo įstatuose, tačiau tokia nuostata prieštarauja Kooperatinių bendrovių įstatymo 8 straipsnio 2 daliai, todėl laikytina negaliojančia; Kooperatyvo atsakingi asmenys neįvykdė teisės aktų reikalavimų dėl naujo nario priėmimo procedūros, todėl pareiškėja į Kooperatyvą priimta neteisėtai; Kooperatyve yra 56 nariai, tačiau tik 16 narių nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2022 m. kovo 23 d. turėjo pavienių sandorių su Kooperatyvu. Atsižvelgusi į pateiktą informaciją, Agentūra ginčytame sprendime konstatavo, kad pareiškėja sukūrė neteisėtas sąlygas gauti paramai, nes negalėjo gauti 10 papildomų atrankos balų už narystę pripažintame žemės ūkio kooperatyve, pareiškėjos priėmimas į Kooperatyvo narius yra neteisėtas, o dalyvavimas Kooperatyvo veikloje yra formalus, todėl taikė paramos susigrąžinimo sankciją.

LVAT sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad Agentūra ginčytame sprendime Metodikos²¹ nustatyta tvarka nepagrindė išvados, jog pareiškėja neteisėtai sukūrė sąlygas paramai gauti, t. y. sąmoningai su

²¹ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 patvirtinta Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika.

trečiaisiais asmenimis derino sąlygas apgaulės būdu gaunant paramą. Nagrinėtu atveju nustatytų aplinkybių visuma galėjo kelti prielaidas, kad pareiškėjos veiksmai atitinka galimai neteisėtas sąlygas gauti paramą, tačiau atsakovui sprendime tinkamai nemotyvavus nurodomų Kooperatyvo atsakingų asmenų padarytų įstatymo pažeidimų, susiejant juos su konkrečiais Metodikos 1 priedo 1 lentelėje nurodytais pagrindiniais rizikos kriterijais²² ir konstatuojant aiškų jų skaičių, nėra galimybės vertinti, ar Agentūros sprendime nurodytas pareiškėjos fiktyvus dalyvavimas Kooperatyvo veikloje yra pakankamas pažeidimui konstatuoti.

LVAT atmetė Agentūros apeliacinį skundą.

2023 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2226-662/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00682-2023-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 29.1.3; 29.3

[Prieiga internete](#)

Taip pat žr. 2023 m. gruodžio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2166-552/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-03439-2022-9

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.3

[Prieiga internete](#)

2023 m. gruodžio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2093-463/2023

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02351-2022-1

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.1

[Prieiga internete](#)

2024 m. vasario 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-72-492/2024

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00887-2022-3

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.1

[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl viešojo administravimo subjekto pareigos išnagrinėti per E. pristatymo sistemą gautą ir kvalifikuotu elektroniniu parašu nepasirašytą asmens skundą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) rašto „Dėl atsisakymo nagrinėti skundą“, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino – panaikino minėtą Fondo valdybos raštą ir įpareigojo Fondo valdybą išnagrinėti pareiškėjo skundą „Dėl darbuotojų tarnybinės (darbo) atsakomybės“. Teismas konstatavo, kad Fondo valdyba nepagrįstai atsisakė nagrinėti pareiškėjo skundą, nes E. pristatymo sistemos paslaugomis gali naudotis tik toks fizinis asmuo, kuris paslaugos teikėjui pateikia asmens duomenis, pagal kuriuos jis gali būti identifikuojamas.

Fondo valdyba apeliaciniame skunde su nurodytu teismo vertinimu nesutiko ir nurodė, kad teismas neatsižvelgė į tai, jog E. pristatymo sistema neatlieka tokios duomenų tvarkymo operacijos (paslaugos) kaip siuntos siuntėjo tapatybės duomenų perdavimas siuntos gavėjui. Taigi per E. pristatymo sistemą gauto dokumento, kuris nepasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu, siuntėjo (dokumento sudarytojo) tapatybė nepatvirtinama jokiais objektyviais įrodymais.

Teisėjų kolegija nurodė, kad VAĮ 11 straipsnyje nustatyta, jog asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAĮ 11 str. 1 d.). Prašymas ar skundas gali būti pateiktas per E. pristatymo sistemą, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis, paštu, kreipiantis asmeniškai arba per atstovą. Atstovo teisė atstovauti turi būti įrodoma rašytiniu sutikimu (VAĮ 11 str. 2 d.).

²² Projekto (projektų) įgyvendinimo vieta (geografinis ryšys); projekte (projektuose) numatyta vykdyti arba vykdoma veikla (ekonominis ryšys); susiję asmenys, susiję projektai, partnerinės įmonės (teisinis ir (arba) asmeninis ryšys); ir projekto funkcinis nesavarankiškumas (funkcinis ryšys).

Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu nėra galimybės prašymą ar skundą teikiantį asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumo (VAĮ 11 str. 3 d. 1 p.).

Teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas turėjo pagrindą pripažinti atsakovo sprendimą neteisėtu, jį panaikinti ir įpareigoti atsakovą išnagrinėti pareiškėjo skundą „Dėl darbuotojų tarnybinės (darbo) atsakomybės“. Pažymėta, kad atsakovas neįrodė, jog E. pristatymo sistema neleido identifikuoti pareiškėjo vardo ir pavardės, taip pat, atsižvelgiant į skundo turinį, neįrodyta, kokius asmens duomenis atsakovas turėjo ir negalėjo teikti pareiškėjui, kas buvo kliūtis nagrinėti pareiškėjo skundą (kaip nurodyta sprendime), sprendime nurodytos ginčui neaktualios teisės normos.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o atsakovo apeliacinis skundas atmestas.

2023 m. gruodžio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1657-1047/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04171-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.1. Skundo laikymas nepaduotu nepašalinus trūkumų

Dėl nepagrįsto skundo laikymo nepaduotu, tinkamai neinformavus pareiškėjo apie skundo trūkumus

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atsakovui Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) dėl sprendimo panaikinimo laikė nepaduotu, nepašalinus skundo trūkumų.

Pareiškėjas atskirajame skunde, nesutikdamas su skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartimi, akcentavo, kad jis, šalindamas nustatytus trūkumus ir elektroninių ryšių priemonėmis teikdamas skundą bei mokėdamas žyminį mokestį, vadovavosi Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portale (toliau – EPP) esančia žyminio mokesčio skaičiuokle, todėl neturėjo pagrindo abejoti, kad EPP žyminį mokestį apskaičiavo neteisingai. Paaiškėjus šiai aplinkybei, pareiškėjas nedelsiant sumokėjo trūkstamą žyminio mokesčio dalį.

LVAT akcentavo, kad pirmosios instancijos teismas neišsamiai pacitavo ABTĮ 35 straipsnyje įtvirtintą teisinį reguliavimą, t. y. nenurodė, kad pagal ABTĮ 35 straipsnio 3 dalį šiame straipsnyje nurodytus skundus ir jų priedus paduodant teismui tik elektroninių ryšių priemonėmis, taip pat išreiškus pageidavimą procesinius dokumentus gauti tik šiomis priemonėmis, mokama 75 procentai už atitinkamą skundą (prašymą, pareiškimą) mokėtinos žyminio mokesčio sumos. Pareiškėjas, būdamas kitos valstybės pilietis, netekęs teisės būti Lietuvoje ir neatstovaujamas advokato, nebuvo informuotas, kaip, į kokios institucijos sąskaitą turi būti mokamas žyminis mokestis.

LVAT nustatė, jog pareiškėjas, gavęs pirmosios instancijos teismo nutartį dėl trūkumų šalinimo, ėmėsi veiksmų, kad būtų pašalinti teismo nustatyti skundo trūkumai ir sumokėtas žyminis mokestis, tačiau mokėdamas žyminį mokestį internetu (kadangi skundas pašalinus trūkumus buvo teikiamas per EPP) ir atsižvelgdamas į EPP sistemiškai suformuotą žyminio mokesčio dydį, suklydo. Aptartos aplinkybės, teisėjų kolegijos vertinimu, lėmė išvadą, jog neinformatyvi pirmosios instancijos teismo nutartis bei pareiškėjui nesuteikta informacija užkirto kelią laiku pašalinti skundo trūkumus, t. y. laiku sumokėti reikiamo dydžio žyminį mokestį už skundą.

Įvertinus šioje byloje nustatytas aplinkybes, susijusias su pareiškėjo skundo trūkumų šalinimu, tai, kad nenustatyta, jog pareiškėjas piktnaudžiavo procesu ir nesąžiningai naudojosi savo procesinėmis teisėmis, trūkstama žyminio mokesčio dalis buvo sumokėta, kitų nepašalintų skundo trūkumų pirmosios instancijos teismas nenustatė, konstatuota, kad yra faktinis ir teisinis pagrindas panaikinti pirmosios instancijos teismo nutartį ir pareiškėjo skundo priėmimo klausimą perduoti pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2023 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-732-575/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09069-2023-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 43.3.1

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTJ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl ikiteismine tvarka nagrinėjant administracinį ginčą formaliai nebuvusio bylos šalimi asmens teisės apskūsti priimtą sprendimą teismui

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti AB „Vilniaus paukštynas“ (toliau – Bendrovė) skundą dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos (toliau – Komisija) sprendimo panaikinimo. Komisija išnagrinėjo bylą pagal pareiškėjos R. P. skundą atsakovui Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT) dėl sprendimo (dėl žemės sklypo nustatytų kadastro duomenų pakeitimo) panaikinimo.

Nustatyta, kad Bendrovė kreipėsi į NŽT Vilniaus rajono skyrių, prašydama priimti administracinį sprendimą dėl žemės sklypų, patenkančių į sanitarinę apsaugos zoną, kurioje taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, kadastro duomenų pakeitimo procedūros organizavimo. NŽT sprendimu, kuris panaikintas Komisijos sprendimu, patvirtino pareiškėjai R. P. priklausančio žemės sklypo kadastro duomenis, įrašant taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

LVAT pažymėjo, kad teisė apskūsti administracinių ginčų komisijos ar kitos išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijos sprendimą yra teisės į teisminę gynybą sudėtinė dalis. Nors skundžiamoje pirmosios instancijos teismo nutartyje pažymėta, kad nei ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymas, nei ABTJ nenumato galimybės ikiteisminiame nagrinėjime nedalyvavusiam asmeniui paduoti skundą dėl įsiteisėjusio išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijos priimto sprendimo, taip aiškinant ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 22 straipsnio 1 dalį suinteresuoto asmens teisė apskūsti administracinių ginčų komisijos sprendimą teismui, t. y. teisė kreiptis į teismą, priklausytų tik nuo administracinių ginčų komisijos nario, paskirto pranešėju byloje, procesinio sprendimo įtraukti (neįtraukti) asmenį į bylos nagrinėjimą trečiuoju suinteresuotu asmeniu, kuris, be kita ko, pagal skundžiamoje pirmosios instancijos teismo nutartyje pateiktą teisės aiškinimą negalėtų būti teisminės kontrolės dalyku. Toks formalus minėtų procesinių normų aiškinimas neatitinka tinkamo teisinio proceso reikalavimo. Nors teisė kreiptis į teismą turi būti įgyvendinama laikantis tam tikrų procesinių reikalavimų, tačiau tik teismas sprendžia, ar, asmens manymu, jo pažeista teisė gali būti ginama teismine tvarka, ar asmuo, įgyvendindamas teisminės gynybos teisę, laikėsi procesinių normų reikalavimų.

Todėl šiuo atveju pirmosios instancijos teismas, visų pirma, turėjo įvertinti, ar Bendrovė pagal ikiteismine tvarka išnagrinėto administracinio ginčo dalyką privalėjo būti įtraukta į bylos nagrinėjimą trečiuoju suinteresuotu asmeniu, ir tik po to spręsti dėl jos teisės apskūsti Komisijos sprendimą. NŽT sprendimu, kuris buvo minėto administracinio ginčo ikiteisminio nagrinėjimo dalykas, buvo pakeisti žemės sklypo, nuosavybės teise priklausančio pareiškėjai R. P., kadastro duomenys dėl sanitarinės apsaugos zonos aplink stacionarų taršos šaltinį ir dėl taikomų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų. Akivaizdu, jog bylos sprendimas galėjo turėti įtakos Bendrovės teisėms ar pareigoms. Todėl, teisėjų kolegijos vertinimu, administracinių ginčų komisijos nario, paskirto pranešėju, iniciatyva Bendrovė privalėjo būti įtraukta dalyvauti byloje trečiuoju suinteresuotu asmeniu.

Nustačius, jog Bendrovė pagal ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nuostatas privalėjo būti įtraukta į bylos nagrinėjimą trečiuoju suinteresuotu asmeniu, jos teisė apskūsti Komisijos sprendimą negali būti ribojama remiantis tuo, jog Bendrovė formaliai nebuvo bylos šalimi. Todėl pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti Bendrovės skundą kaip nenagrinėtiną teismų ABTJ nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2023 m. gruodžio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-700-442/2023

Teismo proceso Nr. 3-61-3-08989-2023-4

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

60. Proceso atnaujinimas

60.1. Prašymo atnaujinti procesą padavimas, priėmimas ir nagrinėjimo tvarka

Dėl proceso atnaujinimo direktyvos išaiškinimą pateikus ESTT

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas prašė atnaujinti procesą administracinėje byloje keliais, t. y. ABTĮ 156 straipsnio 2 dalies 2, 10 ir 12 punktų, pagrindais. Pareiškėjas prašymą atnaujinti procesą, be kita ko, grindė tuo, kad byloje padaryta išvada, jog kriminalinės žvalgybos duomenys, taip pat – ir gauti taikant elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolę, buvo gauti teisėta tvarka ir būdais, todėl galėjo būti panaudoti tarnybiniam nusižengimui tirti, pareiškėjo kaltei nustatyti bei įrodinėti, prieštarauja ESTT 2023 m. rugsėjo 7 d. sprendime byloje C-162/22 pateiktiems išaiškinimams, kad Direktyvos dėl privatumo ir elektroninių ryšių²³ 15 straipsnio 1 dalis, siejama su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7, 8, 11 straipsniais ir 52 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinama kaip draudžianti su elektroniniais ryšiais susijusius asmens duomenis, elektroninių ryšių paslaugų teikėjų saugomus taikant teisėkūros priemonę, kurios imtasi pagal šią nuostatą, ir vėliau taikant šią priemonę perduotus kompetentingoms institucijoms siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais, naudoti tiriant korupcinio pobūdžio tarnybinius nusižengimus.

LVAT teisėjų kolegija nusprendė, kad pareiškėjas turėjo galimybę sužinoti ir žinojo (buvo pateikęs teismui kitokį materialiosios teisės normų aiškinimą, prašymą kreiptis į ESTT) apie galbūt padarytą materialiosios teisės pažeidimą nuo LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutarties administracinėje byloje priėmimo (įsiteisėjimo) dienos. Pareiškėjas prašymą atnaujinti procesą grindė minėtu ESTT sprendimu, tačiau naujai suformuota ar pasikeitusi teismų praktika dažniausiai negali būti taikoma išnagrinėtai bylai ir negali būti vertinama kaip pagrindas atnaujinti procesą, nes prieštarautų teisės principui *lex retro non agit* (įstatymas neturi grįžtamosios galios). Remiantis nustatytais aplinkybėmis, padaryta išvada, kad pareiškėjo prašymas dėl proceso atnaujinimo administracinėje byloje paduotas praleidus ABTĮ 159 straipsnyje nustatytus terminus. Asmenims, praleidusiems prašymo dėl proceso atnaujinimo padavimo terminą dėl svarbių priežasčių, praleistas terminas gali būti atnaujintas ir nors nagrinėjamu atveju pareiškėjas neprašė atnaujinti praleisto termino (kadangi, jo nuomone, jis nėra praleidęs termino kreiptis su prašymu atnaujinti procesą), šiuo atveju jis ir nebūtų galėjęs būti atnaujintas, kadangi pareiškėjas prašymą atnaujinti procesą padavė vėliau kaip po vienerių metų nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos (ABTĮ 159 str. 2 d.).

Pareiškėjo prašymas atmestas.

2023 m. gruodžio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P-79-1047/2023

Teisminio proceso Nr. 3-63-3-02324-2019-8

Procesinio sprendimo kategorija 60.1

[Prieiga internete](#)

²³ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje, iš dalies pakeista 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/136/EB.